

ul. Strzegomska 42 j /14, 53-611 Wrocław, Polska
www.geoplan.com.pl, email: info@geoplan.com.pl
tel/fax. (+48)71/3590509, kom.0501475117
NIP 8981635959, REGON 932773864

GEOPLAN

Investor:
URZĄD MIASTA BĘDZINA
ul. 11 Listopada 20
42 – 500 Będzin

Temat:
**MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
MIASTA BĘDZINA DLA TERENU POŁOŻONEGO W REJONIE ULIC:
MAŁOBĄDZKIEJ, SPORTOWEJ I ZAWODZIE.**

Zakres dokumentów:
Prognoza oddziaływania na środowisko

Data:
24 stycznia 2022 r.
Aktualizacja 1: 2 lutego 2022 r.
Aktualizacja 2: 4 kwietnia 2022 r.

Zespół autorski:
mgr inż. Adrian Luszka – upr. Z-381/KW/247/2014 główny projektant
mgr inż. Katarzyna Matusiak - projektant
mgr inż. Ewa Smolińska - projektant

Katarzyna
Smolińska

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	4
1.1. CEL, ZAKRES PRACY, POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI	4
1.2. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	5
1.3. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	5
1.4. USTALENIA I GŁÓWNE CELE PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	5
2. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA	6
2.1. POŁOŻENIE FIZYCZNO-GEOGRAFICZNE	6
2.2. BUDOWA GEOLOGICZNA	6
2.3. WODY POWIERZCHNIOWE	8
2.4. WODY PODZIEMNE	8
2.5. KLIMAT I WARUNKI TOPOKLIMATYCZNE	11
2.6. UKSZTAŁTOWANIE TERENU, ZAGROŻENIE OSUWISKOWE, OSIADANIA TERENU NA SKUTEK EKSPLOATACJI GÓRNICZEJ	11
2.7. GLEBY	13
2.8. ZASOBY NATURALNE	13
2.9. PRZYRODA OŻYWIONA	13
2.10. OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 R.	14
2.11. KRAJOBRAZ	14
2.12. ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH	14
3. OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PLANU	14
4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	15
5. SKUTKI DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI USTALEŃ PLANU	17
5.1. WPŁYW NA WODY POWIERZCHNIOWE	17
5.2. WPŁYW NA WODY PODZIEMNE	17
5.3. WPŁYW NA KLIMAT	18
5.4. WPŁYW NA UKSZTAŁTOWANIE TERENU	18
5.5. WPŁYW NA GLEBY	18
5.6. WPŁYW NA ZASOBY NATURALNE	18
5.7. WPŁYW NA ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE	18
5.8. WPŁYW NA OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 R.	19
5.9. WPŁYW NA KRAJOBRAZ	19
5.10. WPŁYW NA ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH	24
5.11. WPŁYW NA WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	25
5.11.1. JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	25
5.12. KLIMAT AKUSTYCZNY	25
5.13. POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	25
5.14. GOSPODARKA ODPADAMI	26
5.15. TERENY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ	26
5.16. ZAGROŻENIE RUCHAMI MASOWYMI ZIEMI	26
6. PRZEWIDYWANE MOŻLIWOŚCI TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	26
7. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJE PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	26
6. MOŻLIWOŚCI ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000	27

7. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA.....	27
8. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	29
9. LITERATURA	32
10. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA	32

ZAŁĄCZNIK: RYSUNEK PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.

Oświadczenie zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 2373 z późn. zm.).

Oświadczam, że ja, Adrian Luszka oraz Katarzyna Matusiak spełniamy wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 ww. ustawy: ukończyliśmy studia wyższe z dziedziny planowania przestrzennego. Posiadamy wieloletnie (co najmniej wymagane 3-letnie) doświadczenie w pracach w zespołach autorów przygotowujących prognozy oddziaływania na środowisko i byliśmy wielokrotnie (co najmniej pięciokrotnie) członkami zespołów autorów przygotowujących takie prognozy. Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Smoliński

1. WPROWADZENIE

1.1. CEL, ZAKRES PRACY, POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

Niniejsze opracowanie stanowi prognozę oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Będzina dla terenu położonego w rejonie ulic: Małobądzkiej, Sportowej i Zawodzie.

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika z przepisu art. 51 ust 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 2373 z późn. zm.).

Podstawowym celem prognozy jest wykazanie jak określone w planie kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy wpłyną na środowisko i czy, a jeśli tak to w jakim stopniu, naruszą one zasady prawidłowej gospodarki zasobami naturalnymi. Ze względu na dużą złożoność zjawisk przyrodniczych, ograniczony zakres rozpoznania środowiska oraz ogólny charakter dokumentów planistycznych, ocena potencjalnych przekształceń środowiska wynikających z projektowanego przeznaczenia terenu ma formę prognozy. Przedmiotowy dokument nie rozstrzyga o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych nowymi ustaleniami planu, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki jakie niesie za sobą ich realizacja względem poszczególnych komponentów środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, w szczególności na ekosystemy, krajobraz, a także na ludzi, dobra materialne oraz dobra kultury.

Niniejsza prognoza została sporządzona w oparciu o wymogi wynikające z przepisu art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 2373 z późn. zm.).

Zgodnie z wyżej wymienionym artykułem sporządzana prognoza:

- a) zawiera:
  - ustalenia i główne cele projektu planu miejscowego oraz jego powiązania z innymi dokumentami,
  - informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
  - informacje na temat przewidywanych możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko,
  - propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego planu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
  - streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;
- b) określa, analizuje i ocenia:
  - istniejący stan środowiska,
  - potencjalne zmiany stanu środowiska przy braku realizacji postanowień projektowanego dokumentu,
  - przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko przy realizacji postanowień projektowanego dokumentu,
  - istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu,
  - cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby w jakich te cele zostały uwzględnione;
- c) przedstawia:
  - rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko,
  - możliwości rozwiązań alternatywnych.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Będzina dla terenu położonego w rejonie ulic: Małobądzkiej, Sportowej i Zawodzie powiązany jest z następującymi dokumentami:

- Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ przyjętym uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr VI/26/2/2016 z dnia 29 sierpnia 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 13 września 2016 r., poz. 4619);
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Będzina, przyjęte uchwałą Nr XLII/398/2013 Rady Miejskiej Będzina z dnia 30 września 2013 r.;
- Obowiązującym w jego granicach miejscowym planem: Uchwała Nr LII/456/2018 Rady Miejskiej w Będzinie z dnia 13 czerwca 2018 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Będzina dla terenu położonego w dzielnicy Śródmieście;

- Opracowaniem ekofizjograficznym dla miasta Będzina, Geoplan, Wrocław 2012 r.

1.2. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

W celu sporządzenia prognozy przeprowadzono następujące prace:

- zapoznano się z projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w tym z wnioskami do planu;
- zapoznano się z danymi fizjograficznymi oraz innymi dostępnymi opracowaniami sozologicznymi obejmującymi obszar objęty prognozą;
- dokonano oceny projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w odniesieniu do obowiązujących aktów prawnych, w tym przepisów gminnych;
- przeprowadzono wizję obszaru objętego prognozą (w styczniu 2022 r.);
- dokonano analizy czynników potencjalnie mogących przynieść negatywne skutki dla środowiska.

1.3. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Sporządzając niniejszą prognozę nie dostrzeżono celów ochrony środowiska określonych w przepisach prawa międzynarodowego, wspólnotowego oraz krajowego, które odnoszą się bezpośrednio do obszaru objętego planem, tak pod względem geograficznym, jak i funkcjonalnym. Należy jednak mieć na uwadze, że prawodawstwo krajowe, międzynarodowe i wspólnotowe w sposób mniej lub bardziej abstrakcyjny formułuje określone zasady postępowania (np. nakazy i zakazy), które odnoszą się również do zagadnień z dziedziny ochrony środowiska związanych ze stanowieniem dokumentów z zakresu planowania przestrzennego.

Do najważniejszych i uwzględnionych w projekcie planu aktów prawnych szczebla krajowego, zawierających cele ochrony środowiska, należą:

- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1098 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 779 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. z 2021 r., poz. 1973 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2233 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 888 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2373 z późn. zm.).

Podkreślenia wymaga fakt, że jednym z podstawowych celów wspólnotowych w zakresie udziału społeczeństwa w ochronie środowiska oraz oceny wpływu na środowisko planów i programów jest przeprowadzenie postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji projektowanego dokumentu w oparciu o przepisy rozdziału 1 działu IV ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku, uwzględniającej dyrektywę 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. U. UE. L. 01. 197. 30). W granicach sporządzenia planu nie ma obszarów sieci Natura 2000, których podstawą wyznaczania są przepisy prawa wspólnotowego – tzw. Dyrektywy Ptasiej i Siedliskowej. Podsumowując, zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, które w świetle art. 15 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym obligatoryjnie ustala się w planie, oparte są na normach prawa krajowego, zgodnych z prawem wspólnotowym oraz międzynarodowym.

1.4. USTALENIA I GŁÓWNE CELE PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Będzina dla terenu położonego w rejonie ulic: Małobądzkiej, Sportowej i Zawodzie, przystąpiono na podstawie uchwały Nr XXXVIII/313/2021 Rady Miejskiej Będzina z dnia 18 listopada 2021 r. Celem sporządzenia planu jest umożliwienie realizacji węzła przesiadkowego w rejonie skrzyżowania ulicy Małobądzkiej i Al. H. Kołłątaja.

Projekt planu miejscowego ustala następujące przeznaczenia terenów:

- US – teren usług sportu i rekreacji;
- KZO/U – teren obsługi drogowego transportu zbiorowego z towarzyszącą zabudową usługową;

- ZP – teren zieleni urządzonej.

2. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA

2.1. POŁOŻENIE FIZYCZNO-GEOGRAFICZNE

Przedmiotowy miejscowy plan o powierzchni ok. 2,71 ha zlokalizowany jest w województwie śląskim, na zachód od historycznego centrum miasta na prawach powiatu – Będzina. Jego odległość od lotniska międzynarodowego w Pyrzowicach wynosi ok. 23 km. Od strony północnej Będzin graniczy z gm. Psary, od wschodniej z miastem Dąbrowa Górnicza, od południowego wschodu – miastem Sosnowiec, od południowego zachodu – miastem Czeladź, zaś od wschodu z miastami Siemianowice Śląskie oraz Wojkowice.

Granice obszaru opracowania od północy i północno-zachodu wyznacza Al. H. Kołłątaja, od południowego-zachodu ul. Małobądzka, od południa ul. Sportowa, zaś wschodnia granica na północnym odcinku przebiega ul. Zawodzie, a następnie nieregularnie, po granicach ewidencyjnych nieruchomości.

Rys. 1 Obszar opracowania na tle ortofotomapy (źródło ortofotomapy: <https://mapy.geoportal.gov.pl>)

Według podziału na jednostki fizyczno-geograficzne J. Kondrackiego¹ całe miasto Będzin znajduje się w prowincji Wyżyny Polskie, w podprowincji Wyżyna Śląsko-Krakowska (341), makroregionie Wyżyna Śląska (341.1), w obrębie mezoregionu Płaskowyż Katowicki (341.13).

2.2. BUDOWA GEOLOGICZNA

Teren miasta Będzin znajduje się w północno-wschodniej części Górnos Śląskiego Zagłębia Węglowego, w jego części brzeżnej. Zarówno wgłębna jak i powierzchniowa budowa geologiczna miasta charakteryzuje się znacznym zróżnicowaniem, co wpływa na urozmaicenie rzeźby terenu oraz miało zasadniczy wpływ, poprzez zróżnicowanie bazy kopalni, na kształtowanie się miasta. Płaskowyż, na którym jest ono położone budują skały węglanowe (dolomity wapienia

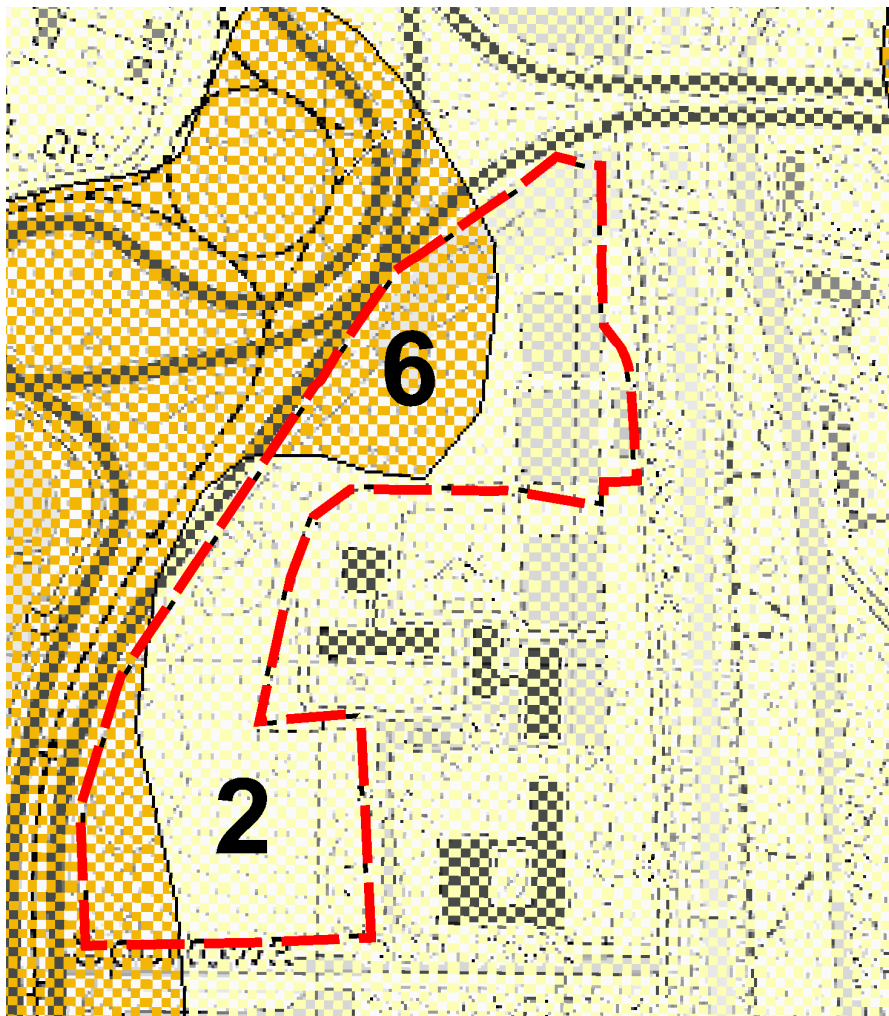
¹ Kondracki J., Geografia Regionalna Polski, PWN, Warszawa 2002 r.

muszlowego, wapienie, pstry piaskowiec, wapienie muszlowe, margle i glinki) triasu, wchodzące w skład głównej struktury tektonicznej regionu – Niecki Bytomskiej. Skąły te sę pozostałością po wyschniętych przed milionami lat morzach. Dawne osady denne skryalizowane w postaci warstw skalnych (łupków), stały się podstawowym elementem krajobrazu miasta. Utwory te na powierzchni pokrywa cienka powłoka piaszczysto-gliniastych osadów czwartorzędu.

W budowie geologicznej miasta udział biorą następujące piętra strukturalne:

- młodopaleozoiczne reprezentowane przez: utwory dewonu i utwory karbonu dolnego (skąły węglanowe, wapienie, dolomity, margle) – o miąższości ok. 600 m, nad którymi zalegają osady karbonu górnego reprezentowane przez warstwy namuru (iłowce, mułowce, piaskowce i węgiel kamienny – warstwy malinowieckie, sarnowskie, florowskie, grodzieckie, porębskie) oraz warstwy westfalu (piaskowce, mułowce, zlepieńce i węgiel kamienny – warstwy siodłowe i rudzkie - tzw. górnośląska seria piaskowcowa oraz warstwy orzeskie i laziskie);
- mezozoiczne (trias), reprezentowane przez utwory triasu dolnego i środkowego, wypełniające deniwelacje powierzchni paleozoicznej. Warstwy triasowe dolne (pstry piaskowiec) reprezentowane są przez piaski i iły czerwone i pstre pkT1,2, wapienie i dolomity wdT1,3 oraz wapienie gruboławicowe dolomityczne i wapienie jamniste wjT1,3;
- warstwy triasu środkowego, czyli tzw. wapienia muszlowego, reprezentowane są kolejno przez warstwy gogolińskie T2,1go, dolomity kruszczońskie dT2,1 oraz dolomity dipoporowe dT2,2;
- czwartorzędowe (plejstocen, holocen), reprezentowane są przez utwory plejstocenińskie tj. piaski i żwiry wodnolodowcowe gpzQp3 oraz gliny zwałowe ggQp3 wypełniające przeważnie obniżenia terenowe, które jednak na terenie Będzina obejmują znaczne tereny.

Rys. 2 Obszar opracowania na tle fragmentu Szczegółowej Mapy Geologicznej Polski (SMGP) ark. 943 (źródło mapy: Opracowanie ekofizjograficzne dla miasta Będzin)

Tab. 1 Objasnienia do SMGP w zasięgu obszaru opracowania, przedstawionej na rys. 2 (opracowanie własne na podstawie mapy nr 2 do Opracowania ekofizjograficznego dla miasta Będzin)

Lp.	Stratygrafia		Litologia	Oznaczenie na SMGP (rys. 2)
	System	Oddział		
1.	czwartorzęd	holocen	osady rzeczne w ogólności	2
2.	czwartorzęd	plejstocen	piaski i żwiry lodowcowe i wodnolodowcowe	6

Wg Szczegółowej Mapy Geologicznej Polski ark. Katowice, na obszarze opracowania dominują wykształcone w czwartorzędzie osady rzeczne w ogólności (holocen). W mniejszym udziale występują piaski i żwiry lodowcowe i wodnolodowcowe (plejstocen).

2.3. WODY POWIERZCHNIOWE

Wody płynące i stojące

Będzin charakteryzuje się ubogą siecią hydrograficzną. Głównym ciekim naturalnym przepływającym przez teren miasta jest Czarna Przemsza, która należy do zlewni Wisły (Będzin położony jest w jej środkowym biegu). Jej prawobrzeżnym dopływem jest Psarka (inna nazwa to potok Psarski), natomiast lewobrzeżnym – potok Pogoria. Na obszarze miasta występuje ponadto niewiele mniejszych cieków niewyróżnionych oraz rowów melioracyjnych.

Dopełnienie sieci hydrograficznej stanowią różnej genezy i przeznaczenia zbiorniki wodne – od stawów hodowlanych, poprzez zalane wyrobiska poeksploatacyjne. Ponadto na terenie miasta występują liczne małe zbiorniki specjalnego przeznaczenia (osadniki, zbiorniki wody pitnej, przemysłowej, przeciwpożarowe i inne), jednak brak jest większych akwenów.

Na obszarze opracowania brak jest jakichkolwiek zbiorników wodnych oraz wód płynących, niemniej w stosunkowo bliskim sąsiedztwie jego wschodnich granic przepływa uregulowana i obwałowana rz. Przemsza.

Jednolite części wód powierzchniowych

Cały obszar opracowania znajduje się w zlewni Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP) „Przemsza od zbiornika Przeczyce do ujścia Białej Przemszy”, kod RW2000821279.

Zagrożenie powodziowe

Na analizowanym terenie nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, niemniej bardzo niewielkie fragmenty jego wschodniej części znajdują się w zasięgu obszaru, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie (Q0,2%) i wynosi raz na 500 lat. Ponadto, ze względu na pobliską lokalizację rzeki Przemszy, północna i północno-wschodnia część planu wchodzi w granicę strefy ochrony wału przeciwpowodziowego.

Ujęcia wód powierzchniowych

Na terenie obszarów objętych planem nie występują ujęcia wód powierzchniowych ani ich strefy ochronne.

2.4. WODY PODZIEMNE

Regionalizacja hydrogeologiczna

Cały analizowany teren leży w zasięgu bytomsko-olkuskiego regionu hydrogeologicznego XV². Główny poziom użytkowy wód podziemnych tego regionu znajduje się w utworach triasu środkowego i dolnego – wapieniach i dolomitach.

Użytkowe poziomy wodonosne

Według Mapy Hydrogeologicznej Polski ark. Wojkowice i ark. Katowice³ na analizowanym terenie w profilu hydrogeologicznym występuje triasowe piętro wodonosne, w obrębie którego wydzielono jednostkę hydrogeologiczną

² Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:200000 ark. Kraków, Wydawnictwa Geologiczne, Warszawa, 1980 r.

³Wagner J., Chmura A., Siemiński A.; Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Wojkowice, PiG, Warszawa 1997 r.;

7aT_{2,1}/C₃IV (ark. Katowice - 1aT_{2,1}/C₃IV). W jednostce tej stopień zagrożenia wód ze względu na obecność ognisk zanieczyszczeń jest bardzo wysoki, a potencjalna wydajność studni wierconej wynosi >70 m³/h. Na całym analizowanym obszarze jakość wód jest dobra, jednak może być nietrwała z uwagi na brak izolacji. Woda nie wymaga uzdatnienia.

Triasowe piętro wodonośne reprezentowane jest przez poziomy wodonośny wapienia muszlowego i retu, łączące się w kompleks wodonośny serii węglanowej triasu, oraz poziom wodonośny niższego pstrego piaskowca. Kompleks wodonośny serii węglanowej triasu należy do jednostki hydrogeologicznej olkusko-zawierciańskiej. Skaly są zeszczerpinowane i skawernowane. Miąższość kompleksu wynosi od kilku metrów w obszarze wychodni do około 160 m. Zwierciadło wody ma charakter swobodny, lokalnie napięty. Zasilanie odbywa się bezpośrednio na wychodniach lub pośrednio poprzez przepływ wód z poziomu czwartorzędowego. Główne kierunki przepływu wód są skierowane do dolin Brynicy i Czarnej Przemszy, a w strefach oddziaływania ujęć – do studni eksploatacyjnych. Ciśnienia piezometryczne wynoszą od 220 m n.p.m. w rejonie ujęcia Małobądz do 260 m n.p.m. na obszarach wyniesionych. W studniach poziom ten występuje na głębokości 20,3–71,0 m. Miąższość warstwy wodonośnej waha się od 27 do 109,7 m. Wydajność maksymalna studzien zmienia się od 222 do 300 m³/h, przy depresjach odpowiednio 4 i 23 m. Porowy poziom wodonośny niższego pstrego piaskowca związany jest z dolną częścią triasu dolnego (warstwy świerkianieckie). Utworami wodonośnymi są piaski, żwiry i piaskowce. Na obszarze miasta utwory te występują lokalnie w obniżeniach stropu karbonu. Charakteryzują się zmienną miąższością, od 3,5 do 23,2 m. Poziom ten ma charakter naporowy. Zasilanie odbywa się na wychodniach warstw świerkianieckich (Zawiercie, Siewierz, Brudzowice), gdzie utwory niższego pstrego piaskowca wyklinowują się, pozostając w kontakcie hydraulicznym z węglanowymi utworami retu.

Tab. 2 Główne parametry wybranej jednostki hydrogeologicznej (źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla miasta Będzin)

Symbol jednostki hydrogeologicznej	Piętro wodonośne	Głębokość występowania	Miąższość [m]	Współczynnik filtracji [m/24h]	Przewodność warstwy wodonośnej [m ² /24h]	Moduł zasobów odnawialnych [m ³ /24h/km ²]	Moduł zasobów dyspozycyjnych [m ³ /24h/km ²]
7aT _{2,1} /C ₃ IV	T	25 - 73 m	T	25 - 73 m	T	25 - 73 m	T

Główne zbiorniki wód podziemnych

Według Mapy wstępnej waloryzacji głównych zbiorników wód podziemnych⁴ oraz materiałów Państwowej Służby Hydrogeologicznej w podłożu całego przedmiotowego obszaru wydzielono szczelinowo-krasowy Głównych Zbiorników Wód Podziemnych nr 329 „Zbiornik Bytom”. Dla zbiornika dotychczas nie wyznaczono strefy ochronnej.

Jednolite części wód podziemnych

W podziale na jednolite części wód podziemnych (JCWPd) analizowany teren w całości znajduje się w zasięgu JCWPd nr 112.

Tab. 3 Główne parametry dla JCWPd nr 112 (źródło: opracowanie własne na podstawie kart informacyjnych dla JCWPd).

Nr JCWPd (identyfikator UE)	Powierzchnia całkowita [km ²]	Dorzecze Region Wodny Główna zlewnia (rząd zlewni)	Liczba pięter wodonośnych	Ocena stanu JCWPd (2012 r.)			
				Stan ilościowy	Stan chemiczny	Ogólna ocena stanu	Ocena ryzyka nieoś. celów środowiskowych
112 (PLGW2000112)	558,9	Wisły Małej Wisły Przemsza (II)	3 (czwartorzędu, triasowe, karbońskie)	dobry	dobry	dobry	zagrożona

Dla JCWPd nr 112 jako przyczynę nieosiągnięcia celów środowiskowych wskazano następujące przyczyny antropogeniczne: drenaż górniczy wywołany eksploatacją węgla kamiennego, drenaż wymuszony ujęciami wód komunalnych w piętrach. Możliwość ingresji zasolonych wód z poziomu karbońskiego w wyniku odwodnień górniczych. Potencjalne ogniska zanieczyszczeń (punktowe, liniowe, obszarowe – m.in. huty stali, koksownie, składowiska odpadów przemysłowych).

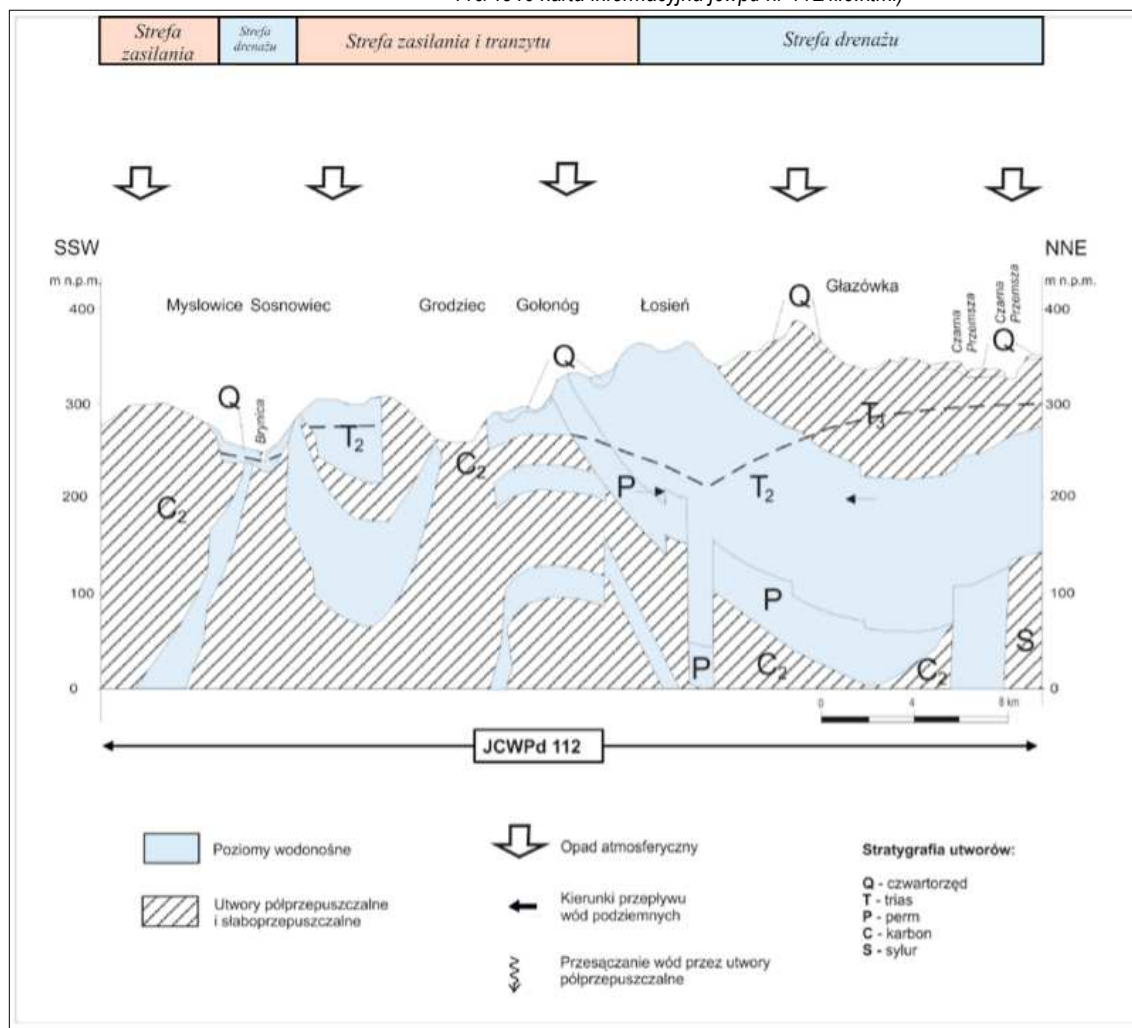
Schemat krążenia wód

System krążenia wód podziemnych na terenie JCWPd 112 oparty jest o trzy zagregowane piętra wodonośne i rozdzielające je dwa piętra słaboprzepuszczalne. Wszystkie te jednostki nie zachowują ciągłości występowania dla całej JCWPd i wszystkie one zachowują dobry kontakt hydrauliczny. Cechą charakterystyczną dla krążenia wód podziemnych jest

⁴ Skrzypczyk L. [red], 2003: Mapa wstępnej waloryzacji Głównych Zbiorników Wód Podziemnych 1:800000, PiG, Warszawa;

występowanie na omawianym obszarze tektoniki blokowej przejawiającej się w istnieniu sieci nieciągłości będących zazwyczaj drogami uprzywilejowanego przepływu wód podziemnych. Równie charakterystyczny jest fakt, że każdy ze zagregowanych poziomów może być zasilany bezpośrednio atmosferycznie, gdyż wszystkie one ukazują się na powierzchni. Naturalny reżim krążenia wód podziemnych został tu znacznie zaburzony w wyniku działalności człowieka a zwłaszcza wytworzeniu dużych, regionalnych lejów depresji związanych z eksploatacją węgla kamiennego lub surowców skalnych. Obszary zdepresjonowane oraz drenaż kopalń mają charakter transjednostkowy co oznacza, że granice poszczególnych JCWPd nie są żadną barierą dla wód podziemnych i obserwuje się znaczne ich transfery pomiędzy JCWPd nr 112 i sąsiednimi. Czwartorzędowe zagregowane piętro wodonośne (Q) zasilane jest wyłącznie atmosferycznie. Poza obszarami depresji bazę drenażu stanowią tu cieki powierzchniowe a zwłaszcza Czarna Przemsza. Zdrenowane wody podziemne wynoszone są przez nią poza obszar bilansowy. W pozostałych obszarach wody powierzchniowe mogą mieć charakter infiltracyjny. Triasowe piętro wodonośne (T) zasilane jest atmosferycznie bezpośrednio na wychodniach (na dużych obszarach) lub poprzez piętro Q w strefie bezpośrednich kontaktów. Tam, gdzie na wodonośnych utworach triasu rozciąga się rozdzielające piętro T3-J występuje zwierciadło napięte. Wody piętra T mogą być bezpośrednio drenowane przez cieki powierzchniowe oraz w sposób sztuczny poprzez strefy depresji i drenażu kopalnianego. Z piętrzem tym (do którego zaliczono także węglanowe utwory dewonu) swobodnie kontaktuje się najniższe wyodrębnione piętro karbońskie (C). Jak wspomniano wyżej na znacznych obszarach występuje ono bezpośrednio na powierzchni lub pod cienką nieciągłą pokrywą młodszych pięter tak więc jego zasilanie odbywa się na drodze bezpośredniej infiltracji opadów atmosferycznych lub poprzez młodsze piętra. Kierunki przepływu wymuszone są zasięgiem wpływów sieci uskoków i oddziaływania kopalń. Strefa krążenia wód podziemnych sięga kilkuset metrów.

Rys. 3 Schemat krążenia wód; JCWPd nr 112 (źródło: <https://www.pgi.gov.pl/dokumenty-pig-pib-all/psh/zadania-psh/jcwpd/jcwpd-100-119/4546-karta-informacyjna-jcwpd-nr-112/file.html>)

Ujęcia wód podziemnych

Na analizowanym obszarze nie występują ujęcia wód podziemnych oraz strefy ochronne od ujęcia (tak istniejące, jak i projektowane).

2.5. KLIMAT I WARUNKI TOPOKLIMATYCZNE

Analizowany obszar miasta Będzina według regionalizacji rolniczo-klimatycznej Polski R. Gumińskiego (1948) zlokalizowany jest w dzielnicy częstochowsko-kieleckiej. W Będzinie średnia roczna temperatura w latach 1994 - 2003 wynosiła 8,9°C. Można uznać, że temperatury te kształtują się na dość wyrównanym poziomie, jedynie w 1996 r. średnia roczna temperatura wyniosła 7,1°C, a w pozostałych latach – powyżej 8°C i 9°C.⁵

Średnie miesięczne temperatury Będzina wykazują, że najcieplejszym miesiącem jest lipiec (19,3°C), zaś najchłodniejszymi – grudzień i styczeń (-1,2°C), podobnie jak dla obszaru całej Polski. W analizowanej jednostce średnia liczba dni z przymrozkami to 112-130, liczba dni mroźnych – 20-40, a bardzo mroźnych – 2. Pierwsze przymrozki pojawiają się na przełomie września i października (przymrozki jesienne) i kończą pomiędzy kwietniem i majem (przymrozki wiosenne). Ponadto okres wegetacyjny (temperatura wyższa lub równa 5°C) na terenie Będzina trwa 210-220 dni, a maksymalna i minimalna temperatura powietrza w omawianym 10-leciu kształtowała się następująco: najwyższe maksymalne temperatury przypadają na miesiące letnie (czerwiec, lipiec, sierpień) i wynosiły powyżej 30°C, natomiast najniższe temperatury minimalne odnotowano w grudniu i styczniu (poniżej -20°C).

Średnia wilgotność względna w Będzinie w latach 1994-2003 wynosiła 79%. Jej największa wartość przypada na miesiące zimowe, a najmniejsza – na letnie. Najwyższą średnią miesięczną wilgotność względną odnotowano w grudniu 89% a najniższą w maju (71%).

W Będzinie średnia roczna wartość zachmurzenia wynosi 5,7. Największe średnie roczne zachmurzenie przypadło na rok 2001 (wartość 6,0), zaś najmniejsze o wartości 5,4 odnotowano w latach 1994 i 2002. Największe średnie maksymalne zachmurzenia przypadają na miesiące zimowe (luty: 7,4 styczeń i grudzień 7,3), a najmniejsze – na miesiące letnie (lipiec: 3,2 i czerwiec: 3,7).

W przebiegu rocznym w Będzinie przeważają wiatry zachodnie (W), które stanowią 16% wszystkich wiatrów oraz wiatry południowo-wschodnie (SW) – 15%. W kontekście prędkości dominują wiatry słabe (<5 m/s), które stanowią 68%, następnie umiarkowane – (5-10 m/s): 5%, najmniej, tj. zaledwie 1% to wiatry silne (>10 m/s), zaś cisze stanowią 26%.

Opady atmosferyczne stanowią element klimatu, który podlega największej zmienności czasowej w przebiegu rocznym i wieloletnim oraz zmienności przestrzennej. O drugiej spośród ww. decydują warunki fizyczno-geograficzne, tj. głównie: rzeźba terenu, wysokość nad poziomem morza, wysokość względna, ekspozycja stoków i dolin. Szczególnie duże zróżnicowanie opadów atmosferycznych występuje na obszarach górskich, ponieważ stanowią przeszkodę dla przemieszczających się mas powietrza i frontów atmosferycznych.

Będzin charakteryzuje się dużą ilością opadów. Średnia roczna suma opadów w latach 1994 - 2003 waha się od 609 do 962 mm. Ogólna liczba dni deszczowych w roku wynosi 165. Średnia roczna suma opadów na przestrzeni omawianego 10-lecia charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem. Najwyższy wynik odnotowano w 2001 r. – 962,3 mm, kiedy to na lipiec przypadło aż 181,7 mm. Najmniej opadów zarejestrowano w 2003 roku – 609,6 mm. W okresie występowania ujemnych temperatur powietrza opady atmosferyczne mają postać śniegu, powodując utworzenie się na powierzchni Ziemi pokrywy śnieżnej. Ze względu na swe właściwości fizyczne, odgrywa ona znaczącą rolę w bilansie cieplnym i stosunkach wilgotnościowych podłoża oraz przylegającej do niego warstwy powietrza atmosferycznego. Dużym zróżnicowaniem na przestrzeni omawianych lat cechowały się również średnie miesięczne oraz maksymalne i minimalne miesięczne sumy opadów. Najwyższe opady przypadają na miesiące letnie, najniższe na zimowe. Największą miesięczną sumę opadów odnotowano w lipcu 2000 r. (249 mm), natomiast najniższą w grudniu 1996 r. (zaledwie 8,4 mm).

Ogólna liczba dni śniegowych i gradowych dla analizowanej jednostki wynosi 50. Opady śniegu występują w okresie od połowy listopada do początków kwietnia. Szata śnieżna nie utrzymuje się jednak długo, gdyż znika wielokrotnie w ciągu całej zimy.

2.6. UKSZTAŁTOWANIE TERENU, ZAGROŻENIE OSUWISKOWE, OSIADANIA TERENU NA SKUTEK EKSPLOATACJI GÓRNICZEJ

Ukształtowanie terenu

Generalnie obszar zajęty przez obecne granice miasta Będzina charakteryzuje się zróżnicowaną rzeźbą, w której dominują niewielkie wzgórza (pagóry, garby) o spłaszczonych wierzchołkach, rozdzielone płaskodennymi obniżeniami, takimi jak dolina Czarnej Przemszy i jej dopływów. Podstawą budowy morfologicznej obszaru miasta jest podłoże

⁵ Na podstawie: Waloryzacja przyrodnicza miasta Będzina, Aleko, 2004 r.

węglonośnych skał karbońskich, na których zalegają dolomity i wapienie środkowego triasu, będące główną formacją skalną, z której powstała współczesna rzeźba tego obszaru. Teren Będzina leży na obszarze Wyżyny Śląskiej zdominowanej w swym kształcie morfologicznym przez rzeźbę strukturalną. Powierzchnia analizowanego miasta wznosi się od 260 m n.p.m. w dolinie Czarnej Przemszy, do ponad 380 m n.p.m. w rejonie Grodziec (Góra Św. Doroty 382 m. n.p.m.).

Rzeźba terenu miasta jest w znacznym stopniu przekształcona na skutek występowania rozległych terenów zurbanizowanych, dużej liczby wałów ziemnych, na których usytuowane są lub były linie kolejowe i drogowe, budowy wałów przeciwpowodziowych, a także eksploatacji kopalni (w tym osiadań terenu na skutek eksploatacji węgla, liczne hałdy, wyrobiska po eksploatacji piasku, dolomitu i wapienia). Prawie cały obszar miasta zajmują tereny górnictwa węgla kamiennego, co nie pozostało bez wpływu na ukształtowanie terenu.

Rys. 4 Obszar opracowania na tle Numerycznego Modelu Terenu (źródło mapy: <https://mapy.geoportal.gov.pl>)

Sam obszar opracowania charakteryzuje mało urozmaicona rzeźba terenu. Na południu jest płaski, natomiast w części centralnej występuje nieznaczne obniżenie (zagłębienie) terenu. Amplituda względnych wysokości nad poziomem morza wynosi tutaj zaledwie ok. 3 m. Brak jest istotnych z punktu widzenia analizowanego dokumentu spadków terenów.

Zjawiska osuwiskowe

Na analizowanym obszarze nie stwierdzono występowania zjawisk osuwiskowych, ani terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi.

Osiadań terenu związane z działalnością górnictwem

Na terenie Będzina po II wojnie światowej prowadzona była eksploatacja czterech złóż węgla kamiennego: „Grodziec”, „Paryż”, „Saturn” i „Sosnowiec” (w granicach analizowanego planu – „Grodziec”). Dokumentację na temat osiadań terenu oraz innych uwarunkowań górnictwo-geologicznych są w posiadaniu Archiwum Dokumentacji Mierniczo-Geologicznej Wyższego Urzędu Górniczego w Katowicach. Jak wynika z udostępnionych przez Archiwum materiałów,

wpływy eksploatacji górniczej ujawniły się całkowicie, a górotwór został uspokojony⁶. Jedynym zagrożeniem są pozostałości płytkiej eksploatacji (do 80 m od powierzchni terenu), która miała miejsce przeważnie jeszcze przed II wojną światową. Wg Atlasu Geograficzno-Inżynierskiego aglomeracji górnośląskiej obszar planu znajduje się poza zasięgiem terenu płytkiej eksploatacji. Brak jest informacji, żeby na analizowanym obszarze występowały dawne szyby.

2.7. GLEBY

Wg opracowanych w latach 70. i 80. XX w. map glebowo-rolniczych w skali 1:100 000 wyróżnia się kompleksy glebowo-rolnicze. Kompleksy są pojęciem ekologicznym, obejmującym różne rodzaje i typy gleb, zapewniające danej roślinie lub grupie roślin odpowiednie warunki siedliskowe. Kompleks obejmuje gleby wykazujące zbliżone właściwości rolnicze i może być podobnie użytkowany. Na terenie Będzina występują pięć kompleksów glebowo-roślinnych, należą do nich: kompleks pszenno-dobry (2), kompleks pszenno-wadliwy (3), kompleks żytni bardzo dobry (4), kompleks żytni dobry (5), kompleks żytni słaby (6).

Podstawowymi gatunkami gleb są: gleby gliniaste (na glinach lekkich i średnich); rędziny lekkie, rędziny średnie, gleby piaskowe (piaski gliniaste mocne, piaski gliniaste lekkie, piaski słabogliniaste) oraz mady (mady lekkie i średnie). Gleby te reprezentują następujące typy gleb: pseudobielice, gleby brunatne właściwe, gleby brunatne wylugowanie i kwaśne, gleby piaskowe różnych typów genetycznych, rędziny węglanowe oraz mady.

Zgodnie z ewidencją gruntów i budynków, w granicach obszaru objętego planem miejscowym zdecydowanie dominują tereny rekreacyjno-wypoczynkowe (Bz). W stosunkowo niewielkim udziale wyróżnia się ponadto tereny mieszkaniowe (B), grunty przeznaczone pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych (Tp) oraz drogi (dr). Grunty rolne i leśne nie występują.

2.8. ZASOBY NATURALNE

Niewielka południowo-zachodnia część obszaru planu położona jest w zasięgu złoża węgla kamiennego „SATURN” pokłady grupy 400, 500 i 600 (id. 335), natomiast niemal cała pozostała część opracowania obejmuje złożo węgla kamiennego „PARYŻ” (od. 336). Wg informacji udostępnionych przez Okręgowy Urząd Górniczy w Katowicach, przedmiotowy obszar usytuowany jest w granicach byłego terenu górniczego zlikwidowanej KWK „PARYŻ” w Dąbrowie Górniczej.

2.9. PRZYRODA OŻYWIONA

Na przeważającej części obszaru opracowania występują porośnięte zielenią tereny otwarte. W części południowej występuje głównie trawa, zaś centralnie i na północy – również zieleń wysoka w postaci drzew i krzewów. Teren ten poprzecinany jest częściowo utwardzonymi ścieżkami pieszymi. W bliskim wschodnim sąsiedztwie przebiega obwałowana dolina rzeki Przemszy o uregulowanym korycie.

Korytarz ornitologiczny. Wyznaczone korytarze ornitologiczne obejmują szlaki migracji ptaków oraz przystanki pośrednie. W województwie śląskim najważniejsze znaczenie dla ptaków migrujących mają duże zbiorniki zaporowe (jako miejsca żerowania, odpoczynku, pierzenia się, gromadzenia się przed odlotem) oraz niezamarzające zimą odcinki dużych rzek lub mniejszych cieków wodnych (często wskutek zrzutu zanieczyszczonych wód dołowych lub przemysłowych i komunalnych). Mają one również znaczenie dla ptaków zimujących, wśród których najliczniejsze są gatunki wodno-blotne: krzyżówka, łabędź niemy, łyska, mewa siwa i mewa białogłowa (są to gatunki niezagrożone, średnio liczne lub liczne). W okresie jesieni, kiedy rzeki wylewają rzadko, na zbiornikach zaporowych odnotowano kumulowanie się wielkich ilości ptaków przelotnych, zwłaszcza z zagrożonej grupy ptaków siewkowych.

Przeważająca część obszaru planu znajduje się w zasięgu regionalnego korytarza ekologicznego „Dolina Przemszy” (został on wyznaczony w związku z zachodnim, stosunkowo bliskim sąsiedztwem rzeki Przemszy i obejmuje szerszy obszar, niżeli samą jej dolinę).⁷

Reasumując, dla całego terenu objętego granicami planu nie stwierdzono występowania szczególnych walorów przyrodniczych. Największą wartością jest tutaj znaczny udział terenów niezabudowanych, które wpisują się w system przyrodniczy miasta, niemniej nie posiadają one szczególnie dużego udziału w jego ogólnej powierzchni biologicznie czynnej. Ze względu na lokalizację w centralnej części miasta i związane z tym sąsiedztwo terenów zurbanizowanych, w tym barier przestrzennych, takich jak trasy komunikacyjne, analizowany obszar posiada ograniczony potencjał jako miejsce bytowania i żerowania zwierząt. Występują tu głównie ptaki.

⁶ Źródło: SUIKZP miasta Będzina, 1999 r.

⁷ źródło: <https://slaskie-przyroda.pl/ochrona-przyrody/korytarze-ekologiczne>, autor: CDPGŚ

2.10. OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 R.

Na analizowanym obszarze nie występują formy ochrony przyrody w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 1 - 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1098 z późn. zm.). Brak jest również informacji, aby w jego zasięgu znajdowały się gatunki roślin, grzybów i zwierząt objęte ochroną gatunkową, wymienione w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. z 2016 r. poz. 2183), w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. z 2014 r. poz. 1409), w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. z 2014 r. poz. 1408), a także gatunki z załącznika IV Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U. L 206 z 22.7.1992, str. 7) – tzw. „Dyrektywy Siedliskowej” oraz gatunki zagrożone wyginięciem (np. znajdujące się na krajowej bądź regionalnej czerwonej liście) lub rzadkie. Teren ten nie był również proponowany do objęcia ochroną.

Najbliżej położonymi formami ochrony przyrody są:

- Obszary Chronionego Krajobrazu:
  - „Góra Zamkowa” (ok. 800 m, po przeciwnej stronie skrzyżowania Al. H. Kołłątaja i ul. Zawale/ul. Podzamcze),
  - „Wzgórze Doroty, Las Grodziecki” (ok. 1,5 km),
  - „Przełajka” (ok. 4,5 km);
- Zespoły Przyrodniczo-Krajobrazowe:
  - „Szopienice-Borki” (ok. 5 km),
  - „Wzgórze Gołonoskie” (ok. 7,6 km),
  - „Żabie Doły” (ok. 10 km),
- Natura 2000 SOO „Lipienniki w Dąbrowie Górniczej PLH240037” (ok. 7,6 km);
- Użytki ekologiczne (od 4,3 km do 10 km).

Pozostałe obszarowe formy ochrony przyrody znajdują się w odległościach większych niż 10 km. W granicach Będzina licznie występują również pomniki przyrody (poza obszarem opracowania).

2.11. KRAJOBRAZ

Struktura funkcjonalno-przestrzenna obszaru opracowania w ujęciu ogólnym jest bardzo mało zróżnicowana. Występują tu przede wszystkim tereny otwarte (trawy, drzewa, krzewy) oraz w części północno-wschodniej – korty tenisowe. Brak jest tu zabudowy kubaturowej. Z uwagi na powyższe oraz ze względu na fakt, że analizowany teren występuje w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów silnie zurbanizowanych, jego krajobraz można określić jako krajobraz zurbanizowanych terenów otwartych. Jego jakość ocenia się na umiarkowaną – nie występują tu elementy o szczególnie wysokich walorach krajobrazowych, jak również takie, które wpływałyby na nią w sposób negatywny.

Obszar opracowania ma jednak istotne znaczenie z punktu widzenia ochrony krajobrazu terenów sąsiednich, w szczególności ochrony ekspozycji Góry Zamkowej z zamkiem jako dominantą oraz sylwetę miasta ze szczególną ekspozycją od strony zachodniej i południowej. W ślad za tym w studium, i dalej planie miejscowym, została wyznaczona strefa E1 – ochrony ekspozycji.

2.12. ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH

Na analizowanym obszarze nie stwierdzono występowania zabytków ujętych w rejestrze zabytków, wojewódzkiej ewidencji zabytków lub gminnej ewidencji zabytków oraz innych obiektów o wartościach kulturowych. Brak jest również stanowisk archeologicznych. W stosunkowo bliskim sąsiedztwie występuje natomiast zamek na Górze Zamkowej, o którym w kontekście ochrony ekspozycji wspomniano już w pkt 2.11.

3. OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PLANU

W granicach obszaru opracowania obowiązuje wymieniony w pkt 1.2. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego (dalej: obowiązujący mpzp). W części południowej oraz północno-wschodniej przewiduje on tereny usług sportu i rekreacji, na pozostałej – zieleń urządzoną. Jediną znaczącą zmianą wprowadzoną w projekcie planu względem ww. opracowania jest zamiana południowego terenu US na KZO/U, gdzie przeznaczeniem podstawowym jest zabudowa związana z obsługą drogowego transportu publicznego, w tym zintegrowany węzeł przesiadkowy, zaś towarzyszącym – zabudowa usługowa.

Tab. 4 Porównanie poszczególnych wskaźników dla obowiązującego mpzp i projektowanego planu (opracowanie własne na podstawie ustaleń planów).

Mpzp obow./mpzp prj. – symbol terenu	Max. Wysokość zabudowy - budynków	Max. Intensywność zabudowy	Max. Pow. zabudowy w stosunku do powierzchni działki budowlanej	Min. udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej
mpzp obow. – D2.US	2 k. (9 m)	0,4	20%	30%
mpzp proj. – 1.US	2 k. (9 m)	0,7/1	35%	30%
mpzp obow. – D3.US	5 m	0,1	10%	30%
mpzp proj. – 3.KZO/U	wydz. A: 2 k. (9 m); poza wydz. A: 1 k. (5 m)	0,4/0,6	20%	10%

Jak wynika z powyższej tabeli, dla projektowanego terenu 1.US przewidziano analogiczną funkcję względem tej, ustalonej w obowiązującym mpzp (D2.US). Również maksymalna wysokość budynków oraz min. udział powierzchni biologicznie czynnej (pbc) pozostały bez zmian. Nieco mniej korzystne zmiany obserwuje się w zakresie wskaźników max. intensywności zabudowy oraz max. powierzchni zabudowy, niemniej należy podkreślić, że miejscowy plan ustala maksymalne dopuszczone wartości, które nie muszą zostać skonsumowane w 100% (i przeważnie nie zostają). Dla terenu, który w obowiązującym mpzp przeznaczony jest pod D3.US projekt przewiduje przede wszystkim zmianę w zakresie funkcji. Usługi sportu i rekreacji zostały zastąpione przeznaczeniem umożliwiającym realizację zabudowy związanej z obsługą drogowego transportu publicznego, w tym zintegrowanego węzła przesiadkowego oraz – jako przeznaczenia towarzyszącego – zabudowy usługowej (KZO/U). Ocenia się, że projektowany sposób zagospodarowania terenu będzie mniej korzystny dla środowiska (hałas, spaliny, substancje ropopochodne, uszczelnienie gruntu itd.). Również większość analizowanych w powyższej tabeli wskaźników z punktu widzenia ochrony przyrody wypada nieco gorzej. Zatem w przypadku braku realizacji projektu planu, obszar ten prawdopodobnie byłby sukcesywnie zagospodarowywany w sposób zgodny z ustaleniami obowiązującego mpzp, czyli pod usługi sportu i rekreacji, z uwzględnieniem wymienionych w powyższej tabeli parametrów i wskaźników. Środowisko przyrodnicze uległoby przekształceniu, jednak ocenia się, że wpływ docelowego przeznaczenia na poszczególne komponenty środowiska byłby negatywny w mniejszym stopniu.

Fakt podjęcia procedury zmiany obowiązującego planu sygnalizuje, że obecnie dla terenów w jego zasięgu istnieje zapotrzebowanie na inne funkcje – tj. zintegrowany węzeł przesiadkowy. Możliwe, że brak realizacji ustaleń projektu planu spowodowałby spowolnienie lub całkowite zahamowanie tempa działań inwestycyjnych na terenie D3.US. Wówczas środowisko przyrodnicze obszaru opracowania potencjalnie pozostanie w obecnej lub zbliżonej do obecnej formie, ze znacznym udziałem terenów otwartych.

Zaniechanie realizacji ustaleń projektowanego planu nie spowoduje istotnych pozytywnych zmian w środowisku, które mogłyby stanowić uzasadnienie do przyjęcia innych (alternatywnych) rozwiązań.

4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŹNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

W granicach opracowania oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie nie występują żadne formy ochrony przyrody zgodne z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, zatem nie wyróżnia się dotyczących ww. obszarów problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu.

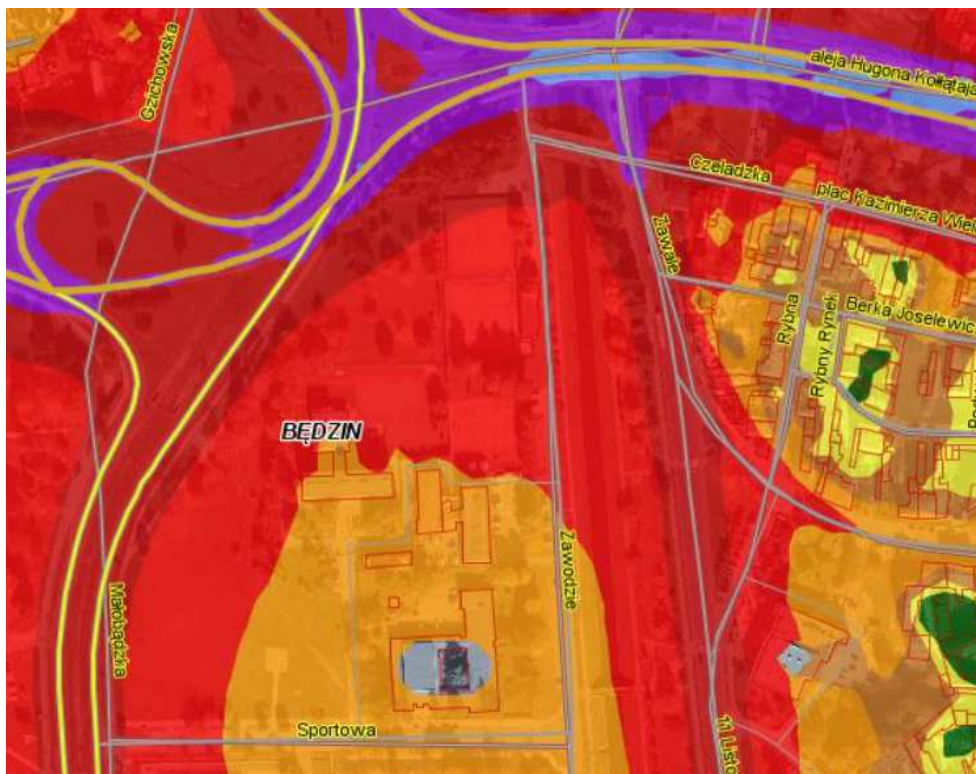
W odległości ok. 800 m na północny-wschód od granic planu występuje OChK „Góra Zamkowa”, jednak biorąc pod uwagę zasadniczy cel, dla którego tego typu forma ochrony przyrody jest wyznaczana – nie wyróżnia się tu żadnych istotnych z punktu widzenia realizacji miejscowego planu istniejących problemów ochrony środowiska.

Wśród pozostałych występujących na przedmiotowym obszarze problemów ochrony środowiska wymienia się:

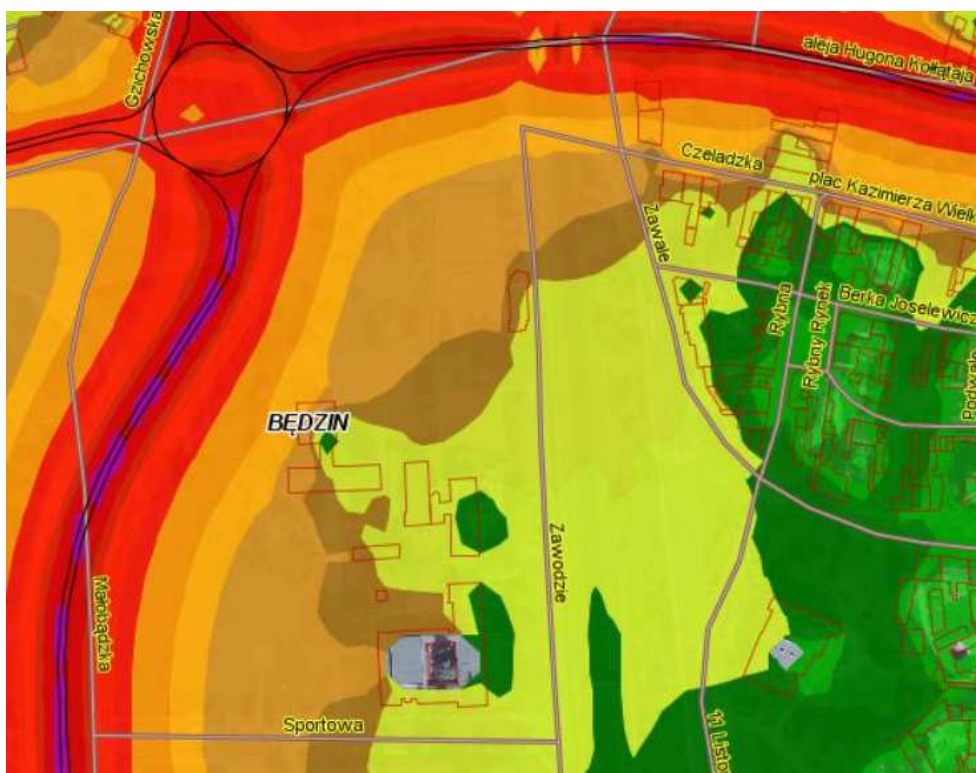
- sukcesywnie zwiększanie się spływu powierzchniowego wód, przy jednoczesnym ograniczaniu infiltracji wglębnej (skutek powstawania nowej zabudowy i utwardzania terenów);
- w niewielkim zakresie – zagrożenie powodziowe (prawdopodobieństwo raz na 500 lat)
- zanieczyszczenie spalinami i substancjami ropopochodnymi ze strony układu drogowego w bezpośrednim sąsiedztwie (Al. H. Kołłątaja, ul. Małobądzka);
- znaczne zanieczyszczenie hałasem ze strony pojazdów silnikowych i komunikacji tramwajowej.

Rys. 5 Fragment mapy akustycznej dla dróg - wskaźnik LDWN obejmujący obszar opracowania.
(źródło: http://geo.powiat.bedzin.pl/map.php?skin=bedzin_new_akustyczna)

Rys. 6 Fragment mapy akustycznej dla tramwajów - wskaźnik LDWN obejmujący obszar opracowania.
(źródło: http://geo.powiat.bedzin.pl/map.php?skin=bedzin_new_akustyczna)

Abc	< 35 dB	<i>Mapa imisyjna – stanowi podstawowy rodzaj mapy akustycznej, prezentując stan akustyczny środowiska, kształtowany przez dany rodzaj źródła hałasu. Mapa ta przedstawiona jest w postaci obszarów oznaczonych odpowiednimi kolorami i stanowi najpełniejszy, końcowy produkt procesu realizacji map akustycznych. Wyznaczana jest w oparciu o opracowany kompletny, skalibrowany, przestrzenny model obliczeniowy, uwzględnia w pełnym stopniu różnicowanie ukształtowania terenu, stan i sposób jego zagospodarowania oraz średnie, lokalne warunki meteorologiczne mające wpływ na rozprzestrzenianie się hałasu. Przedstawiony powyżej mapa została opracowana przez powiat będziński, w związku z dofinansowaniem do realizacji projektu unijnego pt. „Tworzenie map akustycznych dla obszaru Powiatu Będzińskiego”.</i>
Abc	35 - 40 dB	
Abc	40 - 45 dB	
Abc	45 - 50 dB	
Abc	50 - 55 dB	
Abc	55 - 60 dB	
Abc	60 - 65 dB	
Abc	65 - 70 dB	
Abc	70 - 75 dB	
Abc	75 - 80 dB	
Abc	80 - 85 dB	

5. SKUTKI DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI USTALEŃ PLANU

5.1. WPŁYW NA WODY POWIERZCHNIOWE

Projekt planu nie wprowadza nowych terenów i sposobów zagospodarowania, które w sposób znaczący mogłyby wpłynąć na pogorszenie jakości wód powierzchniowych, zwłaszcza że nie występują one w zasięgu analizowanego planu. Powstanie nowej zabudowy spowoduje zwiększenie ilości odprowadzanych ścieków, a analizowany projekt poza kanalizacją sanitarną i przydomowymi oczyszczalniami ścieków, dopuszcza najmniej korzystne z punktu widzenia ochrony środowiska zbiorniki bezodpływowe (tzw. „szamba”), jednak obszar planu znajduje się w zasięgu oddziaływania istniejącej sieci kanalizacyjnej, zatem z uwagi na powyższe oraz stosunkowo niewielką powierzchnię obszaru planu, problem ten uznaje się za marginalny.

Przedmiotowy plan wprowadza przeznaczenie takie jak ZP-teren zieleni urządzonej, którego wpływ na całe środowisko naturalne, a zatem również na wody powierzchniowe, ocenia się na pozytywny. Niemniej realizacja ustaleń planu z uwagi na brak w jego granicach tak zbiorników wodnych, jak i wód płynących nie będzie oddziaływała szczególnie znacząco na analizowany komponent środowiska – zarówno w sposób negatywny, jak i pozytywny.

5.2. WPŁYW NA WODY PODZIEMNE

Wprowadzenie nowej zabudowy oraz innych form zagospodarowania będzie skutkowało zwiększeniem powierzchni uszczelnionych i - co za tym idzie - ograniczeniem możliwości zasilania wód gruntowych oraz zmianą stosunków wodnych, jednak bez istotnego wpływu na stan środowiska (zmiany naturalnego spływu wód wywołane przez człowieka i spowodowane najczęściej działaniem związanym z robotami budowlanymi na nieruchomościach, tj. nawożeniem znacznej ilości ziemi na działkę lub jej wywożeniem, przez co woda spływa lub odpływa z gruntów sąsiednich powodując lokalne uciążliwości).

Źródłem zanieczyszczeń mogą być wspomniane w pkt 5.1. zbiorniki bezodpływowe, które w sytuacji braku szczelności będą w sposób negatywny oddziaływały na wody podziemne (jednak jak wykazano w pkt 5.1. ze względu na istniejące uwarunkowania jest to problem marginalny). Dopuszczenie lokalizacji przydomowych oczyszczalni ścieków lub szczelnych zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe oznacza możliwość ich realizacji zgodnie z ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gdzie organ dokonuje oceny przesłanki, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 u.p.c.g. przewidującej możliwość stosowania takich rozwiązań w przypadku, gdy budowa sieci kanalizacyjnej jest technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona. W obowiązującej niezależnie od przedmiotowego planu uchwale dot. ustalenia szczegółowych zasad utrzymania czystości i porządku w gminie, występuje zapis nakazujący usuwanie z nieruchomości nieczystości ciekłych w sposób systematyczny, nie dopuszczając do przepełnienia się urządzeń do gromadzenia nieczystości ciekłych, gwarantując zachowanie czystości i porządku na nieruchomości. Niemniej należy pamiętać, że skuteczność ww. nakazów w dużej mierze zależy od skuteczności systemu kontroli i monitoringu – są to zagadnienia wykraczające poza kompetencje miejscowego planu.

Emitemem zanieczyszczeń substancjami ropopochodnymi może być natomiast teren KZO/U, jak również drogi przebiegające w bezpośrednim sąsiedztwie granic planu. W przypadku węzła przesiadkowego należałoby rozważyć zastosowanie separatorów substancji ropopochodnych. Drogi znajdują się poza granicami opracowania, zatem jest to element oddziałujący niezależnie.

Przedmiotowy plan wprowadza przeznaczenie takie jak ZP – teren zieleni urządzonej, którego wpływ na wody podziemne ocenia się na pozytywny.

Na analizowanym obszarze występuje Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 329 oraz scharakteryzowane w niniejszej prognozie JCWPd nr 112, jednak nie przewiduje się istotnie negatywnego wpływu na te elementy.

5.3. WPLYW NA KLIMAT

Przewiduje się, że potencjalny wpływ na powietrze atmosferyczne – a co za tym idzie – na lokalny klimat w przypadku powstawania nowej zabudowy bądź realizacji innych form zagospodarowania, będzie związany z emisją szkodliwych substancji podczas prowadzenia robót budowlanych (uciążliwość tymczasowa, która ustanie po zakończeniu prac). Ze względu na charakter projektowanych funkcji nie przewiduje się oddziaływania ze strony „niskiej emisji”, która dotyczy głównie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, niemniej źródłem tego typu zanieczyszczenia, oddziałującego potencjalnie również na obszar planu może być osiedle mieszkaniowe, zlokalizowane po przeciwległej stronie węzła komunikacyjnego. Należy jednak podkreślić, że na terenie woj. śląskiego obowiązuje uchwała Nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 12 kwietnia 2017 r., poz. 2624), która ma na celu ograniczenie nadużyć w tym zakresie.

Zainwestowanie powierzchni planu poprzez wprowadzenie nowej zabudowy może wpłynąć na modyfikację lokalnego klimatu, szczególnie w odniesieniu do pola wiatru (ze względu na projektowaną niewielką maksymalną wysokość zabudowy oddziaływanie to ocenia się na mało znaczące), przewietrzania i średniej temperatury powietrza. Docelowo przy planowanej intensywności zabudowy oraz usunięciu części istniejącej roślinności, na części terenu okresowo może dojść do nasilenia zjawisk charakterystycznych dla miejskiej wyspy ciepła (przesuszenie powietrza, spadek ilości tlenu). Częściowo dojdzie do przekształcenia lokalnego topoklimatu terenów otwartych o stosunkowo dobrym przewietrzaniu, słabym zakryciu gruntu, na topoklimat terenów zurbanizowanych – głównie komunikacyjnych. Obserwowany wpływ czynnika antropogenicznego wyraża się wówczas poprzez wzrost zanieczyszczeń powietrza pochodzących z pojazdów silnikowych.

Problem emisji spalin dotyczy również bezpośredniego sąsiedztwa planu – al. H. Kołłątaja i ul. Małobądzkiej, jednak drogi te nie stanowią bezpośredniego skutku realizacji planu.

Pozostawiony w obecnym użytkowaniu teren ZP wpłynie w pewnym stopniu pozytywnie na lokalny mikroklimat.

5.4. WPLYW NA UKSZTAŁTOWANIE TERENU

Realizacja nowej zabudowy lub innych form zagospodarowania może wpłynąć na przekształcenie powierzchni terenu. W przypadku projektowanej zabudowy, ze względu na jej specyfikę, nie będzie ono miało charakteru znaczących zmian. Zmiany powierzchni ziemi należy uznać za nieuniknione, towarzyszące wprowadzeniu każdego typu inwestycji, jednocześnie jednak przeważnie nie powodujące znaczących przekształceń morfologii terenu.

5.5. WPLYW NA GLEBY

Dla obszarów, na których zostaną prowadzone prace budowlane, dążące do wzniesienia nowego obiektu lub realizacji innego typu zagospodarowania, zostanie usunięta wierzchnia warstwa gleby, co wpłynie na jej całkowite zniszczenie, jednak obecnie w ewidencji gruntów i budynków przeważającą część terenu planu stanowią użytki Bz, a gleby nie posiadają żadnej wartości rolniczej (brak gruntów rolnych).

Zagrożenie względem jakości gleb jedynie potencjalnie może stanowić możliwość stosowania „szamb” (analizy tego zagrożenia dokonano w pkt 5.1. i 5.2.), jak również substancje ropopochodne ze strony terenu węzła przesiadkowego oraz dróg przebiegających w bezpośrednim sąsiedztwie (Al. H. Kołłątaja i ul. Małobądzka). Również w tym przypadku kluczowe byłoby zastosowanie odpowiednich rozwiązań, takich jak np. separatory ropopochodne.

5.6. WPLYW NA ZASOBY NATURALNE

Na analizowanym terenie występują udokumentowane złoża węgla kamiennego. Obecnie nie jest prowadzona ich eksploatacja. Projekt planu wymienia je w części tekstowej (tj. uchwale) oraz zaznacza na rysunku przebieg ich granic. Nie przewiduje się negatywnego wpływu na zasoby naturalne na skutek realizacji planu.

5.7. WPLYW NA ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

Jak nadmieniono we wcześniejszej części niniejszej prognozy, w zasięgu obszaru planu nie stwierdzono występowania elementów o szczególnej wartości przyrodniczej, co nie zmienia faktu, że część terenów dotąd otwartych (publicznej zieleni miejskiej) zostanie zabudowana lub zagospodarowana w inny sposób, co wpłynie na ograniczenie ich dotychczasowych około-przyrodniczych funkcji (powierzchnia biologicznie czynna, występująca zielen). W związku z realizacją ustaleń planu być może konieczne będzie również usunięcie części istniejącej roślinności, jednak nie wykazano

aby ta charakteryzowała się szczególną wartością przyrodniczą i w ramach terenu ZP zapewne częściowo zostanie zachowana.

Rozwój urbanizacji wiąże się również z czasową emisją szkodliwych substancji do atmosfery, a tym samym oddziaływaniem na zwierzęta i roślinność, na które w sposób negatywny wpłynie również ingerencja w wierzchnią warstwę gleby. Ewentualne tereny zieleni towarzyszącej projektowanym funkcjom prawdopodobnie zostaną ukształtowane głównie w oparciu o gatunki roślin ozdobnych i odpornych na warunki lokalne, co będzie miało negatywny wpływ na różnorodność biologiczną obszaru, tym bardziej, że wykorzystane zostaną również gatunki obce, często inwazyjne, stanowiące zagrożenie dla rodzimej flory, wpływające jednak pozytywnie na walory wizualne krajobrazu lokalnego (choć jest to kwestia subiektywnych odczuć).

Jak już wspomniano w pkt 2.9, przeważająca część obszaru planu znajduje się w zasięgu regionalnego korytarza ekologicznego „Dolina Przemszy”. Wymiana gatunkowa w obrębie tego korytarza odbywa się głównie poprzez obudowy ekologiczne śródładowych wód płynących (w analizowanym przypadku – dolinę rzeki Przemszy). Ocenia się, że ze względu na zlokalizowaną pomiędzy Przemszą, a przedmiotowym terenem istniejącą zabudowę, jego niezainwestowana dotąd część nie odgrywa już istotnej roli w migracji ptaków, która w największym stopniu odbywa się wzdłuż samej rzeki i jej „zielonej” doliny. Jednocześnie należy podkreślić, że na terenie niemal całego Będzina rola Przemszy jako ornitologicznego korytarza ekologicznego jest mocno ograniczona – z uwagi na jej uregulowany charakter oraz bliskie sąsiedztwo (otoczenie) terenów silnie zurbanizowanych.

5.8. WPŁYW NA OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 R.

Jak wspomniano wcześniej, na analizowanym terenie nie występują żadne formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, w tym obszary Natura 2000, dziko występujące rośliny, zwierzęta lub grzyby objęte ochroną gatunkową.

Najbliżej położoną formą ochrony przyrody (fop) jest Obszar Chronionego Krajobrazu „Góra Zamkowa”. Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody „(...) obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarza ekologicznego”. Ze względu na powyższe oraz z uwagi na fakt występowania istniejącej bariery przestrzennej w postaci drogi i torowiska tramwajowego, oddzielającej fizycznie obszar planu od ww. OChK, nie przewiduje się negatywnego wpływu (oddziaływanie związane z ekspozycją wzgórze zostało przeanalizowane w pkt 5.9.). Podobna argumentacja przemawia za brakiem oddziaływania na pozostałe fop, o których mowa w pkt 2.10.

5.9. WPŁYW NA KRAJOBRAZ

W przypadku realizacji planu w zakresie terenów wskazywanych do zabudowy, występujący nadal miejscami krajobraz terenów „otwartych” (publicznej zieleni miejskiej) ulegnie częściowemu przekształceniu w kierunku krajobrazu zurbanizowanego – komunikacyjnego (zintegrowany węzeł przesiadkowy). Niemniej ze względu na niewielką powierzchnię omawianego terenu oraz jego kontekst przestrzenny (węzeł komunikacyjny, drogi, zabudowa) nie będzie miało to charakteru znaczących, „agresywnych” zmian i wpisze się w istniejący po sąsiedzku krajobraz. Jednocześnie nie przewiduje się istotnych przekształceń krajobrazu w przypadku terenów ZP i US – generalnie utrzymany jest stan obowiązującego planu miejscowego.

Projekt planu przewiduje ustalenia m.in. z zakresu wysokości zabudowy, geometrii, materiału oraz koloru pokrycia dachu, które wpisują się w krajobraz istniejącej zabudowy i pozwolą na kształtowanie nowych budynków w sposób spójny ze stanem obecnym. Pozytywny wpływ na krajobraz powinny mieć również utrwalony ustaleniami projektu planu teren otwarty ZP.

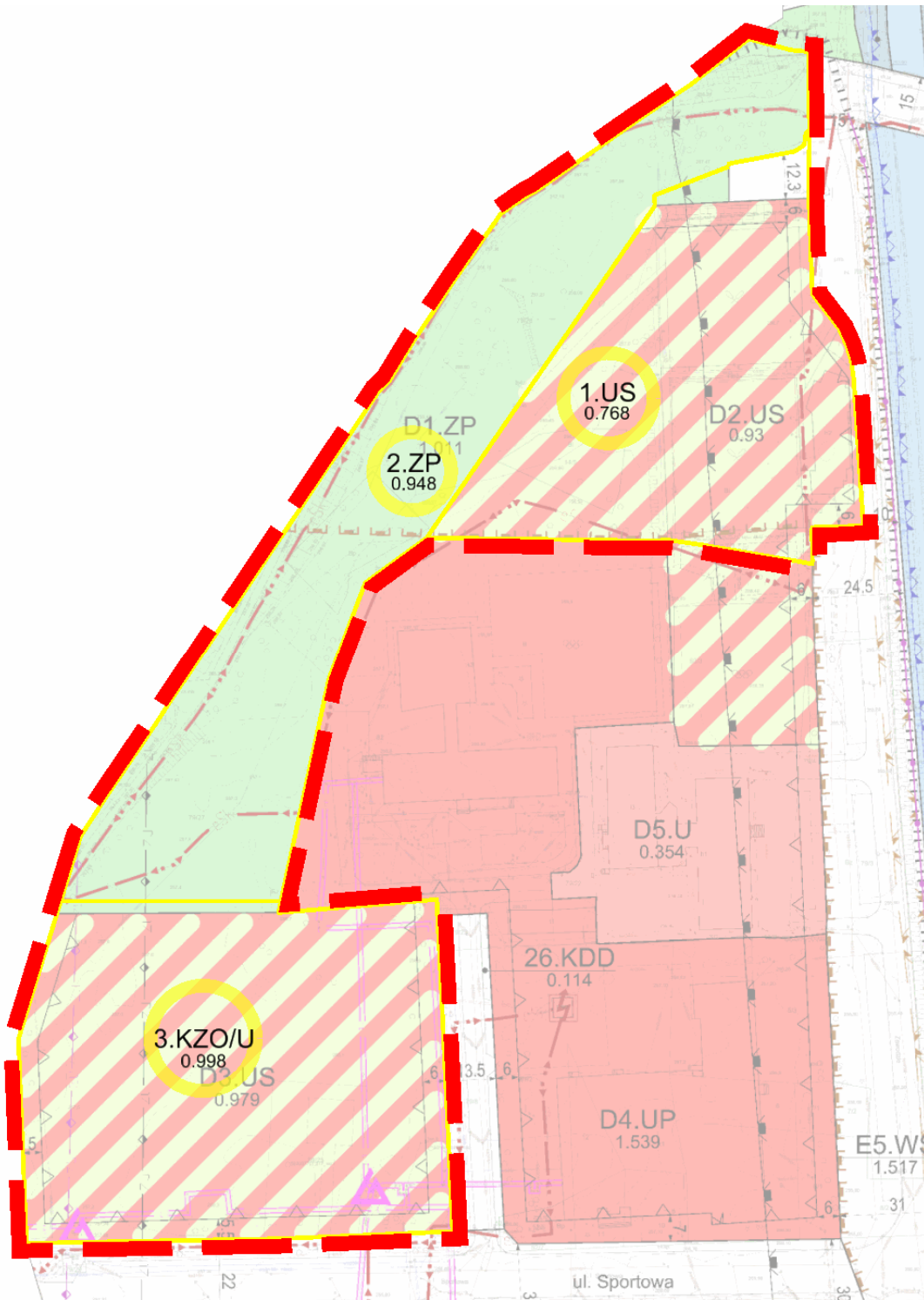
Oddzielna kwestia dotyczy wpływu projektu planu na krajobraz w jego otoczeniu, w tym przede wszystkim ekspozycję Góry Zamkowej. Analizowany projekt uwzględni wyznaczoną przez Studium strefę E1 ochrony ekspozycji, gdzie zakres ochrony jest zgodny z ustaleniami planu miejscowego.

Najbardziej istotnym w analizowanym kontekście ustalonym przez plan parametrem jest maksymalna wysokość zabudowy. W pierwszej kolejności przeanalizowano, w jakim stopniu parametr ten zmienił się w projekcie planu w stosunku do obowiązującego mpzp. Dla terenu 1.US wysokość budynków projektowanych i ustalonych w planie obowiązującym jest analogiczna i wynosi 9 m (2 kondygnacje nadziemne). Korzystnemu zmniejszeniu uległa natomiast wysokość zabudowy innej – obiektów budowlanych niebędących budynkami (z 20 m do 15 m). W przypadku terenu 3.KZO/U wysokość budynku dla jego przeważającej części również nie uległa zmianie i wynosi 5 m (1 kondygnacja nadziemna), jedynie w granicach

wydzielenia wewnętrznego A, zlokalizowanego w bezpośrednim sąsiedztwie istniejącej zabudowy (tj. szkoły muzycznej i miejskiego przedszkola) i obejmującego ok. 30% całego tego terenu KZO/U, wartość ta jest większa – 9 m (2 kondygnacje nadziemne). Również w tym przypadku zmniejszona została wysokość zabudowy innej (z 20 m do 15 m), przez którą w tym przypadku należałoby rozumieć głównie konstrukcje wiat, zadaszeń oraz elementy infrastruktury niezbędnej do prawidłowego funkcjonowania węzła przesiadkowego.

Rys. 7 Projekt planu na tle obowiązującego mpzp (projektowane linie rozgraniczające oraz etykiety terenów zostały wyróżnione kolorem żółtym).

Na podstawie wizji terenowej przeanalizowano widoczność Góry Zamkowej z różnych miejsc zlokalizowanych na obszarze planu, która wykazała, że ze względu na istniejącą zabudowę oraz zadrzewienia, wzgórze to z perspektywy człowieka na wschodniej części terenu KZO/U jest prawie niewidoczne, co wyraźnie obrazuje poniższa fotografia, wykonana z perspektywy ul. Sportowej. Widoczność ta jest jeszcze w okresie wegetacyjnym roślin oraz w miarę zagłębiania się w teren

KZO/U – w kierunku istniejącej zabudowy. Istniejący budynek szkoły ma ok. 11 m, wobec czego projektowana zabudowa będzie niższa (9 m), co wyklucza możliwość przysłonięcia widoku w kierunku wzgórza w większym stopniu niż ma to miejsce obecnie.

Rys. 8 Analiza ekspozycji Góry Zamkowej.

Kolejna fotografia (poniżej) pokazuje, że widok na wzgórze z zamkiem odslania się i kontynuuje w kierunku północnym dopiero w rejonie ul. Małobądzkiej (czyli w zachodniej części terenu KZO/U oraz na terenie ZP). Jednak również w tym przypadku należy mieć na uwadze aktualną porę roku – w chwili pojawienia się listowia i zmniejszenia transparentności drzewostanu, ekspozycja na Górę Zamkową zostanie zredukowana praktycznie do zera. Niemniej niezależnie od powyższego, dla terenu ZP projekt planu przewiduje całkowity zakaz lokalizowania budynków, a wysokość budowli ogranicza do 10 m. Natomiast dla centralnej i zachodniej części terenu KZO/U wysokość budynków nie może przekroczyć 5 m, a nieprzekraczalna linia zabudowy została odsunięta od zachodniej granicy planu.

Rys. 9 Analiza ekspozycji Góry Zamkowej.

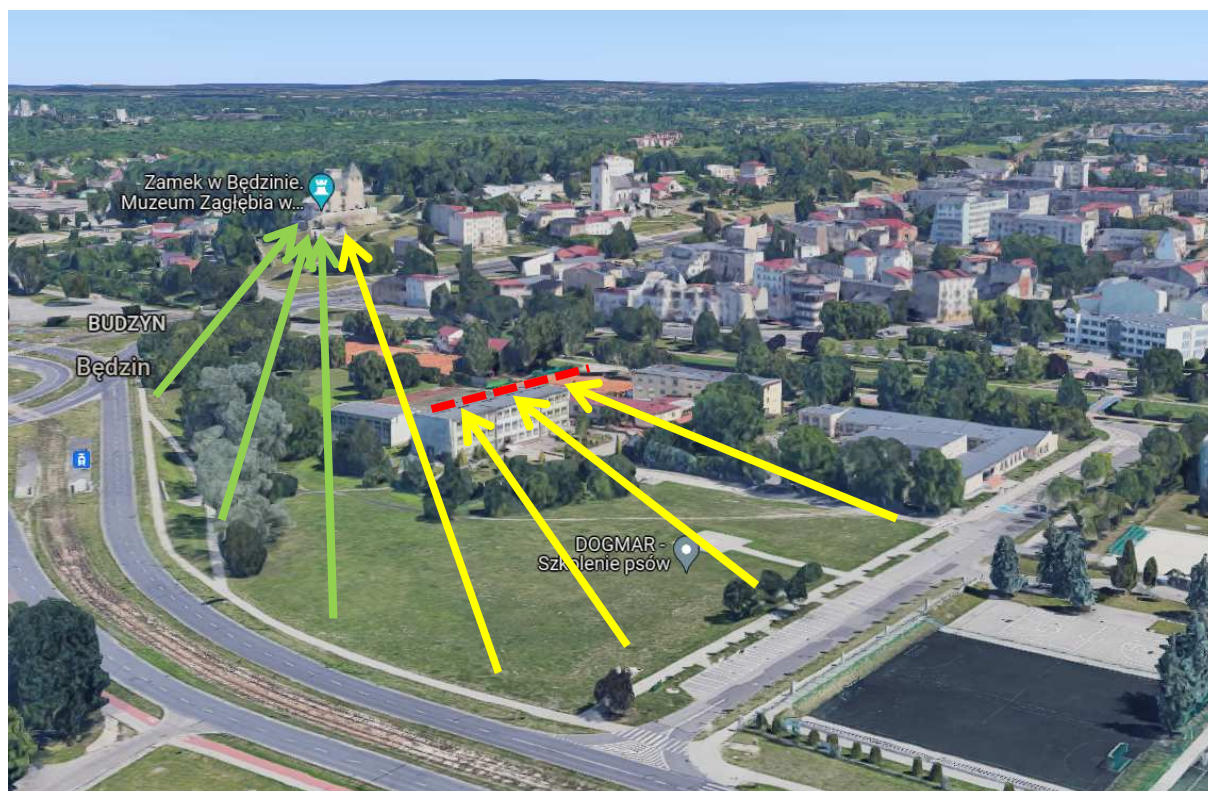

Rys. 10 Analiza ekspozycji Góry Zamkowej.

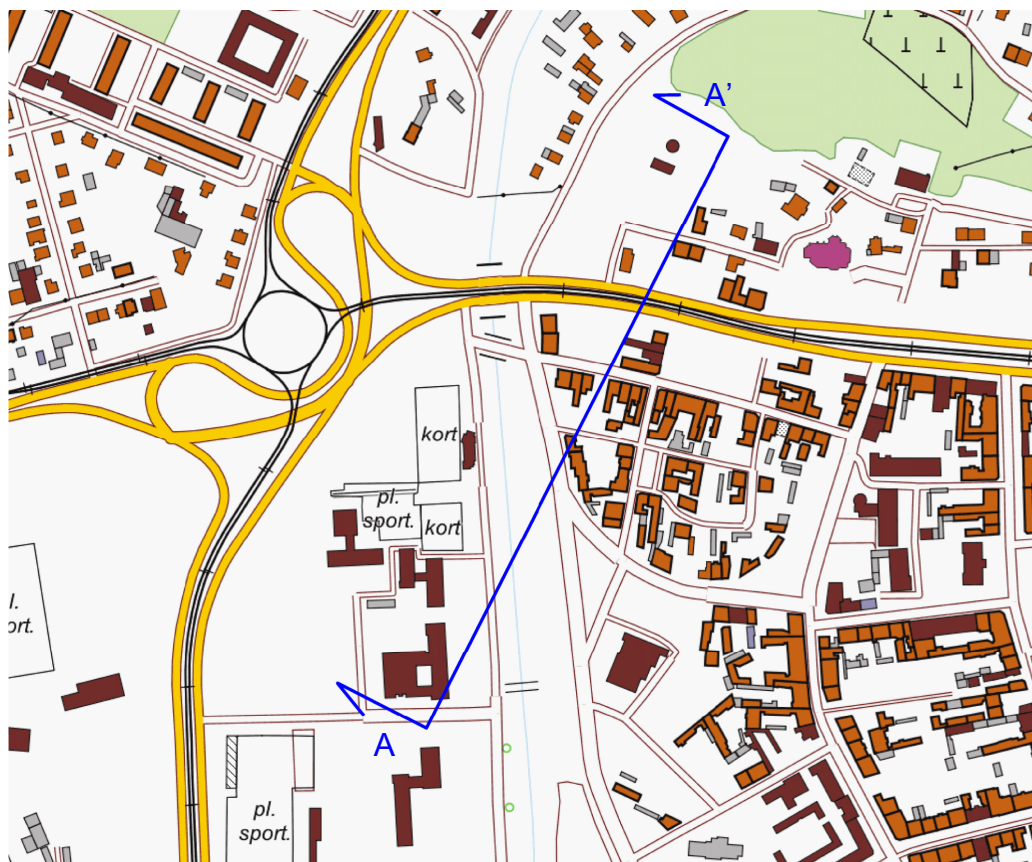
Rys. 11 Analiza ekspozycji Góry Zamkowej (źródło mapy 3D: <https://www.google.com/maps/>).

Przedstawione powyżej wyniki analizy prezentuje również powyższy rysunek. Zielone strzałki zostały poprowadzone po osi, na której poza drzewami brak jest jakichkolwiek obiektów kubaturowych, w tym o wysokości ograniczającej ekspozycję i to z tych punktów możliwe jest obserwowanie wzgórze. Jednocześnie strzałki żółte znajdują się na osi, na której zlokalizowany jest istniejący 11-metrowy budynek, który ogranicza widok na wzgórze (z perspektywy dorosłego człowieka).

Rys. 12 Linia przekroju przez obszar planu oraz wzgórze zamkowe wraz z terenami zlokalizowanymi pomiędzy (opracowanie własne na mapie bdot10k).

Rys. 13 Przekrój przez obszar planu oraz wzgórze zamkowe wraz z terenami zlokalizowanymi pomiędzy oraz wrysowanymi maksymalnymi wysokościami budynków wg ustaleń projektu mpzp (wartości w metrach) – opracowanie własne na z wykorzystaniem danych LIDAR.

Reasumując, ocenia się że obecny stan prawny – obowiązujący mpzp oraz założenia projektu planu miejscowego w relacji do istniejącego sposobu zagospodarowania analizowanego terenu wraz z otoczeniem, nie wpłyną znacząco na zmianę jakościową przestrzeni i warunki ekspozycyjne, w szczególności Góry Zamkowej. Założenia planu miejscowego i jego konsumpcję uznać należy za wynik naturalnych procesów urbanizacyjnych (w tym przypadku o charakterze publicznym) w bliskim otoczeniu układu staromiejskiego.

Na przedmiotowym obszarze nie zostały wyznaczone krajobrazy priorytetowe określone w audycie krajobrazowym oraz w planach zagospodarowania przestrzennego województwa, w związku z czym w planie brak jest ustaleń w tym zakresie.

5.10. WPŁYW NA ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH

Na analizowanym obszarze nie stwierdzono występowania zabytków ujętych w rejestrze zabytków, wojewódzkiej ewidencji zabytków lub gminnej ewidencji zabytków oraz innych obiektów o wartościach kulturowych. Nie występują również zabytki archeologiczne.

5.11. WPLYW NA WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

5.11.1. JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które w sposób znaczący mogłyby wpłynąć na potencjalne pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego. Przewiduje się, że potencjalny wpływ na jakość powietrza atmosferycznego w przypadku powstawania nowej zabudowy bądź realizacji innych form zagospodarowania, będzie związany z emisją szkodliwych substancji podczas prowadzenia robót budowlanych (uciążliwość tymczasowa, która ustanie po zakończeniu prac).

Należy prognozować, że na skutek budowy obiektów usługowych (i ich ogrzewania) nie wystąpią znaczące przekroczenia norm, co gwarantują wymagania prawa ochrony środowiska.

Oddzielny problem dotyczy emisji spalin, związanych ruchem komunikacyjnym przenoszonym przez drogi publiczne o wyższych klasach technicznych, obciążonych znacznym natężeniem ruchu (Al. H. Kołłątaja i ul. Małobądzka) oraz w ramach zintegrowanego węzła przesiadkowego. Niemniej należy mieć na uwadze, że ww. drogi stanowią stan istniejący, zatem nie będą one źródłem zupełnie nowych zanieczyszczeń.

Należy podkreślić, że zgodnie z obowiązującymi przepisami – bez względu na formę powstawania zanieczyszczeń, to na przedsiębiorcach lub inwestorach spoczywał będzie obowiązek ograniczenia tego negatywnego oddziaływania.

5.12. KLIMAT AKUSTYCZNY

Dopuszczalne poziomy hałasu powinny odpowiadać wymaganiom rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 112). Prowadzenie działalności na jakichkolwiek terenach nie powinno powodować przekroczenia standardów jakości środowiska, o czym wyraźnie mówi art. 144 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska. W ust. 2 ww. artykułu pojawia się nakaz dotyczący ewentualnego oddziaływania na środowisko i tereny sąsiednie, tj. eksploatacja instalacji powodująca wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, emisje hałasu oraz wytwarzanie pól elektromagnetycznych nie powinna powodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza terenem, do którego prowadzący instalację ma tytuł prawny.

Istniejące w bezpośrednim sąsiedztwie drogi (Al. H. Kołłątaja i ul. Małobądzka) stanowią emitory hałasu (pozostałe drogi również, ale ocenia się, że w znacznie mniejszym stopniu), podobnie jak komunikacja tramwajowa (mapy akustyczne – pkt 4.).

Nie ulega wątpliwości, że wprowadzenie nowej zabudowy oraz realizacja zintegrowanego węzła przesiadkowego spowodują pogorszenie jakości klimatu akustycznego, zwłaszcza na terenach funkcjonujących dotąd w dużej mierze jako „otwarte”. Niemniej skalę tej uciążliwości ocenia się jako typową dla zurbanizowanych terenów miejskich o poszczególnych funkcjach, tym bardziej biorąc pod uwagę sąsiedztwo wysokiego rangą węzła komunikacyjnego.

Na etapie realizacji nowej zabudowy lub innych form zagospodarowania, emisja hałasu może wiązać się z również prowadzeniem robót budowlanych, jednak będzie ona miała charakter chwilowy.

Zgodnie z obowiązującym prawem jakość klimatu akustycznego, za wyjątkiem dróg, nie może przekroczyć ustalonych standardów, w związku z czym w razie wystąpienia jakichkolwiek przekroczeń właściciel terenu będzie zobowiązany do ograniczenia uciążliwości. W projekcie planu, zgodnie z art. 114 ust. 1 Prawa ochrony środowiska wskazano teren 1.US jako należący do jednego z rodzajów terenów, o których mowa w art. 113 ust. 2 pkt 1.

W związku z charakterem poszczególnych terenów oraz z ewentualną możliwością wprowadzenia zabezpieczeń, nie przewiduje się wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na analizowanych obszarach.

5.13. POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

Głównymi rodzajami źródeł sztucznych pól elektromagnetycznych występujących w środowisku są m.in. napowietrzne linie elektroenergetyczne oraz obiekty radiokomunikacyjne (w tym m.in. stacje bazowe telefonii komórkowych). Na terenie opracowania nie występują żadne napowietrzne linie energetyczne. Brak jest również stacji bazowych telefonii komórkowych. W związku z powyższym nie przewiduje się negatywnego oddziaływania ze strony pola elektromagnetycznego.

Projekt planu nie przewiduje odrębnych zapisów dotyczących lokowania anten telefonii komórkowej. Podobnie jak w przypadku emisji zanieczyszczeń i hałasu, wprowadzanie do środowiska pól elektromagnetycznych obostrzone jest szeregiem przepisów oraz systemem kontroli, stojącymi poza kompetencjami planowania przestrzennego. Jest to zgodne z ustawą z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 777 ze zm.).

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie może ustanawiać zakazów, a przyjmowane w nim rozwiązania nie mogą uniemożliwiać rozwoju telefonii komórkowej.

5.14. GOSPODARKA ODPADAMI

Na skutek realizacji nowej zabudowy ilość powstających odpadów niewątpliwie wzrośnie, niemniej będą one gospodarowane zgodnie z obowiązującymi przepisami. Gospodarka odpadami obostrzona jest szeregiem przepisów oraz systemem kontroli, stojącymi poza systemem planowania przestrzennego. Problem ten regulują: ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, czy ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, jak również odpowiednie uchwały Rady Miasta. Nie ma zatem potrzeby ani delegacji ustawowej do regulowania tego zagadnienia ustaleniami miejscowego planu, które wykładają, by kwestie te rozwiązywane były zgodnie z przepisami odrębnymi.

5.15. TERENY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ

W granicach planu nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, a jedynie tereny na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (niewielkie powierzchnie, poza projektowanymi liniami rozgraniczającymi). Informacje w tym zakresie zostały zawarte w części tekstowej i graficznej opracowania.

5.16. ZAGROŻENIE RUCHAMI MASOWYMI ZIEMI

Na analizowanym terenie nie występują osuwiska ani tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi.

6. PRZEWDYWANE MOŻLIWOŚCI TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Projekt planu ze względu na swoją specyfikę, skalę oraz odległość od granic Rzeczypospolitej Polskiej nie wprowadza funkcji, które mogłyby potencjalnie transgranicznie oddziaływać na środowisko.

7. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJE PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Będzina dla terenu położonego w rejonie ulic: Małobądzkiej, Sportowej i Zawodzie zaproponowano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie i minimalizowanie negatywnych oddziaływań na środowisko. W szczególności zaproponowano:

- zaopatrzenie w wodę – z sieci wodociągowej z dopuszczeniem stosowania indywidualnych ujęć wody;
- odprowadzanie ścieków bytowych i przemysłowych – do kanalizacji sanitarnej z dopuszczeniem stosowania przydomowych oczyszczalni ścieków lub zbiorników bezodpływowych;
- zakaz odprowadzania nieoczyszczonych ścieków powstałych na obszarze planu miejscowego do rowów melioracyjnych oraz wprost do ziemi;
- odprowadzanie wód opadowych i roztopowych:
  - podłączenie działek i budynków do sieci kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej wybudowanej do ich obsługi,
  - retencjonowanie wód opadowych i roztopowych na działce, do której inwestor posiada prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane, z możliwością ich wtórnego wykorzystania,
  - zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na działce, do której inwestor posiada prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane, poprzez odprowadzanie ich w stanie niezanieczyszczonym do gruntu;
- realizację zasilania w niskie napięcie kablami ziemnymi;
- zaopatrzenie w gaz z sieci gazowej z dopuszczeniem zbiorników indywidualnych z gazem płynnym;
- indywidualne i zbiorowe zaopatrzenie w energię cieplną z uwzględnieniem wymogów uchwały Nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 12 kwietnia 2017 r., poz. 2624);
- utrzymanie czystości i porządku w gminie zgodnie z ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j.: Dz.U. z 2021 r., poz. 888 z późn. zm.).

Ponadto plan:

- nakazuje utrzymanie standardów emisyjnych przez nowe obiekty budowlane, zgodnie z aktami wykonawczymi do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz. 1973 z późn. zm.);

- w zakresie ochrony przed hałasem nakazuje ustalenie maksymalnego – dopuszczalnego poziom hałasu, zgodnego z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity: Dz. U. z 2014 r., poz. 112) na terenie 1.US jak dla terenów rekreacyjno-wypoczynkowych,
- w zakresie odnawialnych źródeł energii:
  - dopuszcza realizację innych niż elektrownie wiatrowe urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy nieprzekraczającej – 100 kW,
  - na terenach: 1.US i 3.KZO/U dopuszcza realizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii w zakresie energii promieniowania słonecznego o mocy zainstalowanej nie przekraczającej – 500 kW,
- wyznacza strefę E1 – ochrony ekspozycji;
- uwzględnia występowanie:
  - udokumentowanych złóż węgla kamiennego,
  - strefy ochrony wałów przeciwpowodziowych (wg map zagrożenia powodziowego KZGW 2013 r.), w której zasięgu obowiązują zasady zagospodarowania terenu zgodne z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz. 2233 z późn. zm.),
  - obszaru, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie – Q0,2% (raz na 500 lat),
  - Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 329 "ZBIORNIK BYTOM",
  - regionalnego korytarza ornitologicznego "DOLINA PRZEMSZY" (źródło: <https://slaskie-przyroda.pl/ochrona-przyrody/korytarze-ekologiczne>, autor: CDPGŚ);
- wprowadza minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do działki budowlanej o wartości: dla terenu 1.US – 30%, dla terenu 3.KZO/U – 10%, dla terenu 2.ZP – 70%;
- pozostawia teren 2.ZP z zakazem lokalizowania budynków;
- w zakresie działalności usługowej na terenie KZO/U zakazuje lokalizowania usług:
  - uciążliwych,
  - w zakresie grzebania i kremacji zwłok ludzkich i zwierzęcych oraz usług powiązanych: przygotowania zwłok do pochówku lub kremacji, balsamowanie zwłok, zakładów pogrzebowych, przeprowadzenia pogrzebów lub kremacji, wynajmowania przygotowanych miejsc w domach pogrzebowych,
  - związanych z gospodarowaniem odpadami,
  - związanych z obróbką: kamieni, metali lub drewna, z wyłączeniem produkcji wyrobów jubilerskich,
  - handlu hurtowego,
  - handlu opałem,
  - stacji kontroli pojazdów,
  - stacji paliw,
  - stacji obsługi lub remontowych sprzętu budowlanego,
  - warsztatów samochodowych,
  - myjni samochodowych,
  - związanych ze składowaniem materiałów budowlanych, środków chemicznych i części maszyn.

W projekcie mpzp nie wprowadzono zapisów dotyczących kompensacji przyrodniczej, której zakres może zostać określony, zgodnie z art. 75 ust. 4 i 5 Prawa ochrony środowiska w pozwoleniu na budowę lub w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ze względu na charakter planu oraz brak znaczących negatywnych oddziaływań na elementy środowiska, w prognozie oddziaływania na środowisko nie proponuje się działań zapobiegawczych lub minimalizujących negatywne oddziaływania.

6. MOŻLIWOŚCI ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000

Na obszarze planu oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie nie występują obszary Natura 2000, w związku z czym nie ma potrzeby wprowadzenia jakichkolwiek rozwiązań alternatywnych.

7. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 23 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, organ sporządzający miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy (w tym skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu). Do metod analizy skutków realizacji postanowień planistycznych generalnie należeć może:

- prowadzenie rejestru miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, rejestrowanie wniosków o sporządzenie miejscowych planów lub ich zmianę i gromadzenie materiałów z nimi związanych;
- ocena i aktualizacja form ochrony przyrody i najcenniejszych siedlisk przyrodniczych;
- ocena rozwoju gospodarczego (przedsiębiorczości, rozwoju budownictwa, przemian struktury agrarnej, powierzchni urządzonych terenów zieleni i wzrostu lesistości),
- kontrola stanu jakościowego wód podziemnych (2 razy w roku),
- pomiar emisji niskiej (w okresie sezonu grzewczego i najintensywniejszego użytkowania traktów komunikacyjnych) w sąsiedztwie skupisk zabudowy mieszkaniowej).

Zgodnie z art. 25 ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. oraz w celu uniknięcia powielania monitorowania w myśl zasady Dyrektywy 2001/42/WE w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko, wpływ ustaleń projektu tego planu na środowisko przyrodnicze w zakresie: jakości poszczególnych elementów przyrodniczych, dotrzymywaniu standardów jakości środowiska, obszarach występowania przekroczeń, występujących zmianach jakości elementów przyrodniczych i przyczynach tych zmian, kontrolowany będzie w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska. Wyniki prowadzonego monitoringu prezentowane będą corocznie w Raportach o stanie środowiska, wydawanych w formie ogólnodostępnej publikacji. Źródłami danych w tym zakresie mogą też być: Wojewódzka Baza Danych (prowadzona przez Marszałka Województwa), źródła administracyjne wynikające z obowiązków sprawozdawczych lub zapisów ustawowych (decyzje, zezwolenia, pozwolenia), czy badania statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego. Ponadto w zakresie monitoringu poszczególnych elementów środowiska odpowiedzialne są: jednostki i instytucje związane z gospodarką wodną, zarządy dróg, starostwa powiatowe, urzędy wojewódzkie, a w zakresie ochrony przyrody Lasy Państwowe, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska oraz inne, jednostki wspomagające, zatrudniające ekspertów tej dziedziny (np. IMGW, RZGW).

8. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko dotyczy projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Będzina dla terenu położonego w rejonie ulic: Małobądzkiej, Sportowej i Zawodzie, do którego przystąpiono na podstawie uchwały Nr XXXVIII/313/2021 Rady Miejskiej Będzina z dnia 18 listopada 2021 r. Prognoza ta ma na celu określenie prawdopodobnych skutków realizacji ustaleń analizowanego dokumentu na poszczególne elementy środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, w szczególności na ekosystemy, krajobraz, a także na ludzi, dobra materialne i dobra kultury. Została ona wykonana zgodnie z obowiązującym przepisami.

Głównym celem sporządzenia planu jest umożliwienie realizacji węzła przesiadkowego w rejonie skrzyżowania ulicy Małobądzkiej i Al. H. Kołłątaja.

Przedmiotowy plan miejscowy o powierzchni ok. 2,71 ha zlokalizowany jest w województwie śląskim, na zachód od historycznego centrum miasta na prawach powiatu – Będzina.

Według podziału na jednostki fizyczno-geograficzne J. Kondrackiego⁸ całe miasto Będzin, a w tym obszar opracowania znajduje się w prowincji Wyżyny Polskie, w podprowincji Wyżyna Śląsko-Krakowska (341), makroregionie Wyżyna Śląska (341.1), w obrębie mezoregionu Płaskowyż Katowicki (341.13).

Wg Szczegółowej Mapy Geologicznej Polski, na obszarze opracowania dominują wykształcone w czwartorzędzie osady rzeczne w ogólności (holocen). W mniejszym udziale występują piaski i żwiry lodowcowe i wodnolodowcowe (plejstocen).

Na obszarze opracowania brak jest jakichkolwiek zbiorników wodnych oraz wód płynących, niemniej w stosunkowo bliskim sąsiedztwie jego wschodnich granic przepływa uregulowana i obwałowana rz. Przemsza. Cały analizowany teren leży w zasięgu bytomsko-olkuskiego regionu hydrogeologicznego XV⁹. Główny poziom użytkowy wód podziemnych znajduje się w utworach triasu środkowego i dolnego – wapieniach i dolomitach. Według Mapy Hydrogeologicznej Polski na analizowanym terenie w profilu hydrogeologicznym występuje triasowe piętro wodonośne, w obrębie którego wydzielono jednostkę hydrogeologiczną 7aT_{2,1}/C₃IV (lub 1aT_{2,1}/C₃IV). W jednostce tej stopień zagrożenia wód ze względu na obecność ognisk zanieczyszczeń jest bardzo wysoki, a potencjalna wydajność studni wierconej wynosi >70 m³/h. Na całym analizowanym obszarze jakość wód jest dobra, jednak może być nietrwała z uwagi na brak izolacji. Woda nie wymaga uzdatnienia.

W granicach planu występują:

- Jednolite Części Wód Powierzchniowych: Przemsza od zbiornika Przeczyce do ujścia Białej Przemszy - kod RW2000821279;
- Jednolite Części Wód Podziemnych nr 112;
- Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 329 „Zbiornik Bytom”;
- obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie (Q_{0,2}%) i wynosi raz na 500 lat.

Analizowane miasto według regionalizacji rolniczo-klimatycznej Polski R. Gumińskiego (1948) zlokalizowane jest w dzielnicy częstochowsko-kieleckiej.

Sam obszar opracowania charakteryzuje mało urozmaicona rzeźba terenu. Na południu jest płaski, natomiast w części centralnej występuje nieznaczne obniżenie (zagłębienie) terenu. Amplituda względnych wysokości nad poziomem morza wynosi tutaj zaledwie ok. 3 m. Brak jest istotnych z punktu widzenia analizowanego dokumentu spadków terenów.

W zasięgu planu nie stwierdzono występowania zjawisk osuwiskowych, ani terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi. Na terenie Będzina po II wojnie światowej prowadzona była eksploatacja czterech złóż węgla kamiennego: „Grodziec”, „Paryż”, „Saturn” i „Sosnowiec” (w granicach analizowanego planu – „Paryż” i „Saturn”), która już dawno została zaniechana. Jak wynika z udostępnionych materiałów, wpływy eksploatacji górniczej ujawniły się całkowicie, a górotwór został uspokojony.

Zgodnie z ewidencją gruntów i budynków, w granicach obszaru objętego planem miejscowym zdecydowanie dominują tereny rekreacyjno-wypoczynkowe (Bz). W stosunkowo niewielkim udziale wyróżnia się ponadto tereny mieszkaniowe (B), grunty przeznaczone pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych (Tp) oraz drogi (dr). Grunty rolne i leśne nie występują.

⁸ Kondracki J., Geografia Regionalna Polski, PWN, Warszawa 2002 r.

⁹ Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:200000 ark. Kraków, Wydawnictwa Geologiczne, Warszawa, 1980 r.

Niewielka południowo-zachodnia część obszaru planu położona jest w zasięgu złoża węgla kamiennego „SATURN” pokłady grupy 400, 500 i 600 (id. 335), natomiast niemal cała pozostała część opracowania obejmuje złożę węgla kamiennego „PARYŻ” (od. 336). Wg informacji udostępnionych przez Okręgowy Urząd Górniczy w Katowicach, przedmiotowy obszar usytuowany jest w granicach byłego terenu górniczego zlikwidowanej KWK „PARYŻ” w Dąbrowie Górniczej.

Na przeważającej części obszaru opracowania występują porośnięte zielenią tereny otwarte. W części południowej występuje głównie trawa, zaś centralnie i na północy – również zieleń wysoka w postaci drzew i krzewów. Teren ten poprzecinany jest częściowo utwardzonymi ścieżkami pieszymi. W bliskim wschodnim sąsiedztwie przebiega obwałowana dolina rzeki Przemszy o uregulowanym korycie. Przeważająca część obszaru planu znajduje się w zasięgu regionalnego korytarza ekologicznego „Dolina Przemszy”. Dla całego terenu objętego granicami planu nie stwierdzono występowania szczególnych walorów przyrodniczych. Największą wartością jest tutaj znaczny udział terenów niezabudowanych, które wpisują się w system przyrodniczy miasta, niemniej nie posiadają one szczególnie dużego udziału w jego ogólnej powierzchni biologicznie czynnej.

Na analizowanym obszarze nie występują formy ochrony przyrody w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 1 - 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1098 z późn. zm.). Brak jest również informacji, aby w jego zasięgu znajdowały się gatunki roślin, grzybów i zwierząt objęte ochroną gatunkową, wymienione w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. z 2016 r. poz. 2183), w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. z 2014 r. poz. 1409), w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. z 2014 r. poz. 1408), a także gatunki z załącznika IV Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U. L 206 z 22.7.1992, str. 7) – tzw. „Dyrektywy Siedliskowej” oraz gatunki zagrożone wyginięciem (np. znajdujące się na krajowej bądź regionalnej czerwonej liście) lub rzadkie. Teren ten nie był również proponowany do objęcia ochroną. Najbliższą położoną formą ochrony przyrody jest Obszar Chronionego Krajobrazu „Góra Zamkowa” (ok. 800 m, po przeciwnej stronie skrzyżowania Al. H. Kołłątaja i ul. Zawale/ul. Podzamcze).

Struktura funkcjonalno-przestrzenna obszaru opracowania w ujęciu ogólnym jest bardzo mało zróżnicowana; występują tu przede wszystkim tereny otwarte (trawa, drzewa, krzewy) oraz w części północno-wschodniej – korty tenisowe. Brak jest tu zabudowy kubaturowej. Z uwagi na powyższe oraz ze względu na fakt, że analizowany teren występuje w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów silnie zurbanizowanych, jego krajobraz można określić jako krajobraz zurbanizowanych terenów otwartych. Jego jakość ocenia się na umiarkowaną – nie występują tu elementy o szczególnie wysokich walorach krajobrazowych, jak również takie, które wpływałyby na nią w sposób negatywny. Znacznie bardziej wartościowy krajobraz charakteryzuje zlokalizowaną w pobliżu Górze Zamkową z zamkiem (objętą OChK „Góra Zamkowa”), widoczną z różnych miejsc będących w granicach obszaru planu. Z uwagi na powyższe w Studium dla północnej części obszaru planu wyznaczona została strefa E1 – ochrony ekspozycji.

Na analizowanym obszarze nie stwierdzono występowania zabytków ujętych w rejestrze zabytków, wojewódzkiej ewidencji zabytków lub gminnej ewidencji zabytków oraz innych obiektów o wartościach kulturowych. Brak jest również stanowisk archeologicznych.

W przypadku braku realizacji projektu planu, obszar ten prawdopodobnie byłby sukcesywnie zagospodarowywany w sposób zgodny z ustaleniami planu obowiązującego, czyli pod usługi sportu i rekreacji, z uwzględnieniem ustalonych parametrów i wskaźników (częściowo bardziej korzystnych z punktu widzenia ochrony środowiska). Środowisko przyrodnicze uległoby przekształceniu, jednak ocenia się, że wpływ docelowego przeznaczenia na poszczególne komponenty środowiska byłby negatywny w mniejszym stopniu. Jednocześnie fakt podjęcia procedury zmiany obowiązującego planu sygnalizuje, że obecnie dla terenów w jego zasięgu istnieje zapotrzebowanie na inne funkcje – tj. zintegrowany węzeł przesiadkowy. Możliwe, że brak realizacji ustaleń projektu planu spowodowałby spowolnienie lub całkowite zahamowanie tempa działań inwestycyjnych na terenie D3.US (w projekcie: KZO/U). Wówczas środowisko przyrodnicze obszaru opracowania potencjalnie pozostałoby w obecnej lub zbliżonej do obecnej formie, ze znacznym udziałem terenów otwartych. Zaniechanie realizacji ustaleń projektowanego planu nie spowoduje istotnych pozytywnych zmian w środowisku, które mogłyby stanowić uzasadnienie do przyjęcia innych (alternatywnych) rozwiązań.

Na obszarze planu występują problemy ochrony środowiska, takie jak: sukcesywne zwiększanie się spływu powierzchniowego wód, przy jednoczesnym ograniczaniu infiltracji wgłębnej (skutek powstawania nowej zabudowy i utwardzania terenów), w niewielkim zakresie – zagrożenie powodziowe (prawdopodobieństwo raz na 500 lat), zanieczyszczenie spalinami i substancjami ropopochodnymi ze strony układu drogowego w bezpośrednim sąsiedztwie (Al. H. Kołłątaja, ul. Małobądzka) oraz znaczne zanieczyszczenie hałasem ze strony pojazdów silnikowych i komunikacji tramwajowej.

Nie przewiduje się znaczącego negatywnego wpływu na środowisko. Ocenia się, że realizacja planu może wpłynąć negatywnie na: wody podziemne, klimat, ukształtowanie terenu, gleby, środowisko przyrodnicze, krajobraz oraz na warunki i jakość życia mieszkańców, jednak nie będzie to oddziaływanie o charakterze znacząco negatywnym. Wśród elementów w największym stopniu wpływających negatywnie na poszczególne komponenty środowiska wymienia się: ruch komunikacyjny na istniejących drogach wysokich klas technicznych (poza granicami planu, bezpośrednio sąsiedztwo), funkcjonowanie zintegrowanego węzła przesiadkowego (hałas, spaliny i substancje ropopochodne) oraz teoretycznie – możliwość stosowania tzw. „szamb”. Ocenia się, że biorąc po uwagę obecny stan prawny (obowiązujący mpzp i jego ustalenia), istniejący sposób zagospodarowania analizowanego terenu (oraz najbliższego otoczenia), konsumpcja projektu planu nie wpłynie w sposób znacząco negatywny również na ekspozycję zlokalizowanego poza granicami opracowania wzgórza zamkowego.

Projekt proponuje szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie i minimalizowanie negatywnych oddziaływań na środowisko, w tym m.in. parametr minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej oraz ustalenia z zakresu infrastruktury technicznej. Wprowadza również tereny wpisujące się w system przyrodniczy miasta, takie zieleń urządzoną.

Analizowany plan nie wprowadza funkcji, które mogłyby potencjalnie transgranicznie oddziaływać na środowisko.

Na etapie oceny projektu planu nie wprowadzono konkretnych rozwiązań mających na celu analizę skutków realizacji oraz częstotliwości jej przeprowadzania, nie ustalono również prac kompensacyjnych, gdyż ustawodawca nie przewiduje wprowadzenia takich rozwiązań w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Nie przewiduje się wpływu na cele, przedmiot ochrony oraz integralność istniejących obszarów Natura 2000, które nie występują na terenie planu oraz w jego bliskim sąsiedztwie, w związku z czym w prognozie oddziaływania na środowisko nie było potrzeby rozpatrywania rozwiązań alternatywnych.

9. LITERATURA

- Absalon D., Jankowski A.T., Leśniok M., Mapa Hydrograficzna Polski w skali 1: 50000, ark. Katowice i ark Wojkowice, GUGiK, Warszawa 2001;
- Atlas geologiczno-inżynierski aglomeracji katowickiej, PIG, Warszawa 2005;
- Biernat S. Kryszowska M., Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Katowice i ark. Wojkowice , PIG, Warszawa 1956 r.;
- Biernat S., Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Wojkowice, PIG, Warszawa 1956 r.;
- Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce według stanu na dzień 31.12.2020 r., PIG, Warszawa;
- Bojakowska I. i inni., Mapa Geośrodowiskowa Polski, ark. Katowice, PIG, Warszawa 2004;
- Gumiński R., Próba wydzielenia dzielnic rolniczo-klimatycznych w Polsce, Przegląd meteorologiczny i hydrologiczny, Warszawa 1948;
- Jóźwiak A., Kowalczevska G., Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Kraków, WG, Warszawa 1984;
- Kaczorowski Z, Wagner J., Wody podziemne miast Polski – Będzin, PIG, Warszawa 2009;
- Kaziuk H., Lewandowski J., Mapa geologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Kraków, WG, Warszawa 1980;
- Kondracki J., Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa 1998;
- Obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego oraz „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Będzina”
- Nr XLII/398/2013 Rady Miejskiej Będzina z dnia 30 września 2013 r.;
- Matuszkiewicz W. [red], Potencjalna roślinność naturalna Polski – Mapa przeglądowa 1:300000 ark. 11, PAN, Warszawa 1995;
- Skrzypczyk L. [red], 2003: Mapa wstępnej waloryzacji Głównych Zbiorników Wód Podziemnych 1:800000, PIG, Warszawa;
- Wagner J., Chmura A., Mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Katowice, PIG, Warszawa 1997 r.;
- Wagner J., Chmura A., Siemiński A.; Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Wojkowice, PIG, Warszawa 1997 r.;
- Waloryzacja przyrodnicza miasta Będzin, Aleko, Katowice, 2004 r.
- Ogólnodostępne dane:
- rastrowe: ortofotomapa, mapa topograficzna, NMT, NMPT,
  - wektorowe: bdot10k (format .shp), LIDAR (format .pod), egib (format .shp), dane geologiczne z CBDG (format .shp).
- Dane zaczerpnięte z portali internetowych:
- <http://beta.btsearch.pl/>,
  - <http://dm.pgi.gov.pl/>,
  - <http://geoportal.pgi.gov.pl/SOPO/aplikacja>,
  - <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>,
  - <http://www.psh.gov.pl>,
  - <https://bip.msiemianowicesl.finn.pl/>,
  - <https://mapy.geoportal.gov.pl/>,
  - <https://opitpp.orsip.pl/imap/>,

10. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

Poniższe zdjęcia stanowią uzupełnienie dokumentacji fotograficznej zamieszczonej w treści niniejszej prognozy.

Fot. 1 Widok na północno-wschodnią część planu (korty tenisowe).

Fot. 2 Widok nr 1 na teren publicznej zieleni miejskiej (w tle budynek miejskiego przedszkola)

Fot. 3 Widok nr 2 na teren publicznej zieleni miejskiej (w tle budynek miejskiego przedszkola)

Fot. 4 Widok nr 2 na teren publicznej zieleni miejskiej (w tle korty i budynek restauracji)